

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2-20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
v upravi prejemam mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . " 15 "
za trikrat . . . " 13 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oznamila, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna pettivrsta po 20 vln.

Poslano:

enostolpna pettivrsta po 40 vln.
Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vorn red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Vsem članom in njih namestni-
kom v okrajnih komisijah za pre-
življanje svojcev mobilizovancev.

Zakon z dne 26. decembra 1912, drž.
zak. št. 237, o državnem prispevku za pre-
življanje svojcev mobilizovancev določa v
§ 3., da je za upravičene do prispevka za
preživljanje smatrati tiste svojce, katerih
živež je bil doslej odvisen od dohodka k
aktivnemu službovanju poklicanega vo-
jaka.

Upravičeni do prispevka za preživljan-
je iz državnih sredstev so tudi svojci
samostojnih malih kmetov, ki
oskrbujejo gospodarstvo z udi
svoje rodbine in brez tuje po-
moči.

To zadnje zakonito določilo pa se ne
sme tolmačiti zgolj po črkah, kajti sicer
bi utegnile nastati največje krivice.

Samostojen mali kmet ostane gotovo
tudi tisti posestnik, ki je primoran zaradi
pomankanja lastnih delazmožnih rodbin-
skih udov v nadomestilo za obdelovanje
posestva najeti hlapca ali dekla.

Pri tolmačenju navedenega zakonitega
določila je torej predvsem gledati na to,
če posestvo ni večje, kakor bi
se dalo pri navadnih razme-
rah z domačimi člani obde-
lati. Če posestvo ni tako veliko, da bi
se moralo za njegovo obdelovanje na vsak
način najeti tuje moči, in če najete moči
nadomeščajo le premalo število rodbinskih
članov, potem imajo svojci v vojaške po-
klicanih posestnikov vso pravico do pri-
spevka za preživljanje iz državnih sred-
stev.

V enakem smislu je dalo tudi c. kr.
deželno predsedstvo navodilo vsem okraj-
nim glavarstvom na Kranjskem.

Blagovolite tudi Vi kot zastopnik de-
želne odbora v okrajni komisiji za pre-
življanje svojcev mobilizovancev z vsem
povdankom označeno stališče zastopati.

Od deželne odbora kranjskega.

Deželni glavar:
Dr. Šusteršič.

Gospodarstvo in vojna.

Z vojno mobilizacijo mora iti roko
v roki gospodarska mobilizacija, ki naj
združi vse gospodarske sile in jih v
skupni organizaciji pripravi za pove-
čane napore. Kajti kakor pomeni voj-
na v državnem oziru uveljavljanje vseh
sil v dosego edinega namena, zmage,
tako zahteva vojna v gospodarskem
oziru največji napor vseh moči, da se
zabrani panika neizkušenega in gospo-
darsko nešolanega prebivalstva ter
prepreči gospodarski polom. Ne smemo
namreč pozabiti, da sledi vojni mir, ko

mora ravno gospodarstvo v vojni po-
končane vrednosti nadomestiti z novi-
mi in deloma zopet od začetka pričeti.
Da bo pa to mogoče, je potrebno kon-
centrirati vse sile in gledati na to, da
bo gospodarstvo sedaj kar najmanj tr-
pelo.

Prvo v tem oziru je podučiti ljud-
stvo, da ne izgubi zaupanja v denarne
zavode in da ne poveča razburjenja s
prenagljenim dviganjem svojih pri-
hrankov iz hranilnic in bank. Glede te-
ga moramo reči, da je naše ljudstvo po-
kazalo veliko previdnost; dočim nam
poročajo iz Dunaja in Galicije, a tudi
iz Nemčije o velikih panikah, katerim
ni podleglo le priprosto ljudstvo, am-
pak tudi meščani, so naši ljudje le prve
dni mobilizacije dvigali denar iz hran-
ilnic in bank in še to v največjem
delu le za lastno porabo in onih, ki so
bili vpoklicani na vojno. To je pa po-
polnoma razumljivo, saj ni imel za ta
izreden slučaj nihče doma denarja pri-
pravljenega; razen tega je tudi treba
vpoštevati, da so trgovci takoj posko-
čili s svojimi cenami in je bilo pač ra-
čunati z večjo porabo gotovine v pri-
hodnjih dneh. Seveda je pa tudi nekaj
dvigov onih ljudi, ki so v prvem raz-
burjenju zgubili glavo in zahtevali vso
vlogo nazaj, povečalo splošno razbur-
jenje in potegnili tudi trezno misleče
ljudi za seboj. Vendar pa k sroči ni
bilo preveč takih in so naše hranilnice
in banke lahko zadostile vsem uteme-
ljenim zahtevam; sedaj ob moratoriju
pa ni skoro nikakih dvigov, tako da
ljudje iz svojih prihrankov le izredne
potrebnosti pokrijejo, kakor se vrši to
tudi ob drugih časih. V tem pogledu
bi torej ne bilo treba nikakih posebnih
odredb, saj vidimo, da so se ljudje do-
bro naučili v krizah leta 1908, in 1912,
tako da v primeri z našimi ljudmi ob-
našanje Dunajčanov, ki shranjujejo
srebrni denar, češ, da je več vreden
nego papirnati, in ki jih mora župan
Weisskirchner opominjati »Ven s sre-
brom«, čudno kontrastira in gotovo za
nas govori.

Organizacija denarnega prometa
avstrijskega, finančna mobilizacija Av-
strije, je bila že dolgo pripravljena.
Treba je le pomisliti na svarila prejš-
njega tajnika Avstro-ogrske banke, ka-
kor tudi sedanjega, Schmidta, da naj
banke omejijo spekulacijo in naj skr-
bijo za večje svote gotovine v svojih
blagajnah. Predvsem se je seveda pri-
pravila osrednja banka sama, ki je že
nekaj let sem spuščala le male svote
zlata v promet, a ga je v zadnjih dveh
do treh letih skoro popolnoma poteg-
nila nazaj iz prometa ter si tako nako-
pčila velik zaklad zlata, s katerim bo
podprla vse gospodarstvo. Da se pa
varuje pred prehitrim odtokom zlata v
inozemstvo, je vzdignila svojo obrest-

no mero v nekaj dneh od $4\frac{1}{2}$ na 8, kar
so pa tudi že deloma prej storile druge
evropske državne banke v Angliji,
Franciji, Nemčiji in drugih državah.

S kopičenjem srebrnega denarja
doma je nastalo veliko pomanjkanje
srebrnega drobiža, tako da je Avstro-
ogrska banka prisiljena izdati deloma
nov drobni denar, deloma se poslužiti
zadnje odredbe cesarjeve in izdati ma-
le bankovce po 2 kroni. Na podoben na-
čin si pomagati tudi Francija in Švica,
ki boste izdali petfrankovske ban-
kovce.

Razume se, da novi denar ne bo
imel manjše veljave, kakor srebrni, ker
je njegova podlaga v zlatem zakladu
Avstro-ogrske banke in bo imel tudi po
postavi zajamčeno plačilno moč. V pro-
metu bo tudi najbrže le omejeno dobo
in bo ustavljen, ko se vrnejo redne
razmere.

Velikega pomena je v sedanjem
času zaključenje skoro vseh evropskih
borz. Je to v varstvo državnih papir-
jev, katere bi vojskujoče se države na-
menoma vrgle na trg in tako finančni

vpliv in ime sovražnikovo uničile, ker
bi se brezobzirna spekulacija poslužila
ugodne prilike in rente po najnižjih
kurzih kupila, da bi jih po miru ugo-
dno prodala. Tako početje je z zaključ-
njem borz onemogočeno, kakor je tudi
otežkočeno draženje živil z zaključ-
njem produktivnih borz.

Važen del gospodarske mobiliza-
cije je preskrba civilnega prebivalstva
z živili, ker je trgovina vsled izključno
vojnim namenom službežnih prometnih
sredstev malodane popolnoma ustav-
ljena. Radi tega se je osnoval na Du-
naju trajni komite za industrijo, trgo-
vino in obrt, ki bo tvoril nekako osred-
njo pisarno za vsa kupčijska vpraša-
nja. Zadnji odlok poljedelskega mini-
strstva pa skrbi za pravočasno opravo
žetve in pospravljanje poljskih pridel-
kov ter uveljavlja posebne odredbe za
zadostno število delavcev.

Vidimo torej, da vsi faktorji delajo
na to, da se posledice vojne omilijo in
se pripravi podlaga za plodonosni mir,
ki bo, upajmo, boljši kakor dosedanji.
oboroženi.

Nagli sod. — Neuspehi Rusov. — 700 Francozov ujetih. — Pri Mühlhausenu Nemci premagali 3 francoske divizije. — Nemci zasledujejo pri Mühlhausenu premaganega sovražnika. — Francija pretrgala diplomatske zveze s Au- strijo. — Naš poslanik v Rimu obolel in odpotuje.

NAGLI SOD V OKROŽJU III. ARMAD- NEGA ZBORA.

Gradec, 10. avgusta. Dogodek včeraj-
šnjega dne je proglasitev naglega sode v
kronovinah Štajersko, Koroško, Kranjsko,
Primorsko, pokneženi grofiji Gorica in
Gradiščansko. Nagli sod se je razglasil z
lepaki in je vzbudil največjo pozornost.
Na stotine oseb je stalo ob cestnih vogalih
in čitalo razglas, ki slove:

Pristojni poveljnik divizijskega sodi-
šča v Gradcu je z odredbo dne 7. avgusta
1914, predsedstvena številka 8349, v smislu
§ 434. postave z dne 5. julija 1912, držav-
nega zakonika št. 131 o vojaškem kazen-
skem redu za deželno brambo odredil

NAGLI SOD

radi hudodelstva zapeljavanja ali pomoči
pri kršitvi zaprisežene vojaške dolžnosti
za vojaško teritorialno ozemlje Gradec,
namreč kronovine Štajersko, Koroško,

Kranjsko, Primorsko s pokneženo grofijo
Gorica in Gradiščanska.

Vsakdo se resno svari izvesti tak zlo-
čin, ker bo vsakdo, ki bo od zdaj naprej
zakrivil to hudodelstvo, sojen po naglem
sodu in bo kaznovan s smrtjo tako, da bo
ustreljen.

Po odloku skupnega ministrstva z dne
25. julija 1914 državnega zakonika št. 164,
se tiste civilne osebe, ki zagreše označene
kaznjive dejanje proti vojni sili države,
podrede vojnemu kazenskem sodstvu.

× × ×

Po naglem sodu je kaznovan ne sa-
mo vsak vojak, ampak tudi vsak civi-
list, ki bi nagovarjal vojaka ali pa
orožnika k veleizdajstvu, upor, k de-
zertaciji ali k drugim takim zločinom.
Zgodi se lahko, da pride pred nagli sod
tudi vsak, ki bi nagovarjal vojaško
stražo k prekršitvi vojaških predpisov
in ukazov. Po vojnemu pravu je namreč

LISTEK.

Kako je prestolonaslednik vojakom izročil kraljevski pozdrav.

»Pester Lloyd« poroča: Mladostni
oberst s svežimi, živo gledajočimi očmi
stoji, obdan od vojaškega spremstva,
na peronu kolodvora Franzstadt in ču-
ka na vojaški vlak, ki pelje potujoče
čete. Najvišji poveljnik mu je poveril
misijo, da pozdravi v vojsko idoče bo-
jevnike. Prestolonaslednik — kajti on
je mladi oberst — kaže za vse veliko
zanimanje. Danes je moral napraviti
silno naporno inspekcijo čet in je ves
oprašen po večurnem jezdarjenju. Pri-
pravili so mu zajutrek. Popolnoma pri-
prosto. Med tem prisopihla vlak. Nad-
vojvoda se obrne vlakom nasproti. Pelje
namreč naše pridne vojake proti so-
vražniku.

Nadvojvoda-prestolonaslednik sto-
pi k vlakovodji. »Vigyázzon az en ka-

tonáimra!« (»Pazite na moje vojake!«)
mu zakliče. Nato stopa ob vagonih.
Njegovo obličje postaja resnejše. Tisoč
v smrt zročih bojnikov ga pozdrav-
lja z navdušenimi Eljen-klici. V zad-
njih vagonih prvega in drugega razre-
da potujejo častniki. Takoj skočijo iz
svojih oddelkov in se upostavijo pred
prestolonaslednika. Predstavi se vsa-
kemu posameznemu, poizveduje o nje-
govih zasebnih razmerah, iz njegovih
zvestih oči odseva toplota, pogum in
hvaležnost.

Tedaj se dogodi nepozabljiv prizor.
Častniki so prešinjeni od simbolične-
ga pomena teh pogledov, kajti gredo
na vojsko za kralja in domovino. Iz be-
sedi, iz bitja mladega obersta odmeva
vojaški pozdrav častiljivega starčka
in onega, ki ga prinaša, saj je sam do-
ločen, da bo enkrat najvišji poveljnik.
Mladi častniki se podajo k prestolona-
sledniku in ga dvignejo na svoja ra-
mena. Nosijo ga ob vagonih, iz katerih
done gromoviti Eljen-klici vojakov.

Pri zadnjem vagonu se ustavijo.
Major in nadporočnik drže mladega

nadvojvoda na ramenih. Ostali čast-
niki obstopijo skupino. Prične se rož-
ljanje sabelj in z vihtečimi sabljami
obljubijo častniki mlademu nadvojvo-
di zvestobo do smrti.

»Živel kralj! Živela dinastija! Bla-
go in kri za domovino!« doni prestolo-
nasledniku nasproti.

Nadvojvoda je silno ganjen. Na-
vzoči so mogli le s težavo zadržati solze
sočutja.

Častniki so nesli prestolonasledni-
ka na ramenih zopet nazaj in nato hi-
tro vstopili. Vlak se premika, moštvo
pozdravlja. Častniki zasedejo sprednji
del vagonov in mahajo nadvojvodi v
slovo. Nadvojvoda jim hvaležno od-
zdravlja, gleda še dolgo za vlakom in
se ne premakne prej, dokler se vlak ne
skrivi v daljavi.

Naslednji vlak se bliža. Na kolo-
dvoru se ustavi, da vzame vodo. Mo-
štvo zapusti vagon. Velike, ogorele po-
stave hite k vodnjaku. Tu zagledajo
prestolonaslednika, ki jim pride na-
proti, da jim raztolmači očetovski bla-
goslov vladarjev. Bradati možje so

prošinjani vznesenosti tega trenutka in
se vržejo mlademu oberstu k nogam.
Cel regiment ga objame in zopet ga
dvigajo na ramena. »Eljen!« »Hoch!«
»Na zdar!«-klicev noče biti ne konca,
ne kraja. V treh jezikih ga pozdravlja-
jo, ali pozdravi pridejo iz enostavnosti
v duševni enoti strnenih narodov.

Major nagovori nadvojvoda: »Do-
volite, da nekaj pokažem Vaši cesar-
ski in kraljevi visokosti?«

Vagon pomaknejo naprej. Vidi se
glava plemenitega konja.

»To je vendar moj prvi šaržni
konj,« zakliče nadvojvoda, stopi v va-
gon in poboža lepo žival.

»Je pač lep spomin,« meni obrnjen
k častnikom. »Moj prvi šaržni konj,
katerega sem zajezdil kot poročnik.«
In zopet poboža konja in naroča konj-
skemu čuvarju, da ima skrbno rav-
nati z živaljo.

Potem odskoči. Prizori poklanja-
nja od prej se ponavljajo, še silnejši, še
navdušenejši, še bolj čuvstveni . . .

prekršitev še takega majhnega vojaškega predpisa za vojaško stražo vojaški zločin.

Kot osebe, ki stoje v vojaški zapriseženi službi, pa niso mišljeni samo vojak, ampak tudi vsi delavci in uslužbenci v obratih, ki stoje pod vojaško komando, kakor n. pr. delavci v rudnikih, pekarnah, železnicah, v delavnicah, kjer se izdeluje vojna oprema itd. Kdor vojaka k dezertaciji nagovarja ali mu pri tem pomaga, zapade smrti brez odloga. Zadostovalo bi, ako bi vojak ali uslužbencu, ki je po prisegi obvezan služiti v vojne namene, preskrbel uniformo ali celo posamezne dele uniforme. Ravno tako zapade naglemu sodu, kdor bi delavcu v vojni službi pomagal pri begu od tega dela in tega kraja. Takih in podobnih slučajev se našteje lahko veliko.

Umljivo je, da bodo oblasti in nagli sod upoštevale predvsem hudobni namen in pa težke slučaje omenjenih zločinov, ki bi znali v resnici veliko škodo povzročiti. Ali postava se zelo strogo izvaja in tolmači, zato je največja previdnost na mestu.

Proti razsodbi naglega sode ni nobene pritožbe in sodba se takoj izvrši. Kakor rečeno, se nagli sod ne razteza samo na vojake, ampak na vse civiliste. Zato je na mestu največja previdnost v govorjenju in v dejanju, ker se lahko zgodi, da je vsak, ki se pregreši na omenjeni način, če tudi nima hudobnega namena, sojen po naglem sodu in v treh urah ustreljen.

× × ×

USPEHI NEMŠKIH ČET V RUSIJI.

Berolin, 11. avgusta. (Kor. ur.) Wolffov biro poroča: Železniška proga Sosnowice — Čenstohov je zopet popravljena. Nemške čete so zaplenile mnogo ruskih vojaških potrebščin in velike zaloge premoga. Tudi most pri Granici je zopet popravljen.

PONESREČENI RUSKI DREADNOUGHT »ANDREJ PERVOZVANI«.

Ruska vojna ladja »Andrej Pervozvani«, ki je, kakor smo včeraj poročali, naselja, je peta ruska najmočnejša vojna ladja. V morje so jo izpustili 1. 1906. Ima 17.400 ton, 17.600 konjskih sil, njena posadka šteje 1000 mož. »Andrej Pervozvani« je dolg 140 m, oborožen je s 4 oklopnimi stolpi, 14 velikimi, 12 srednjimi, s 14 malimi topovi in s tremi cevmi, skozi katere se izpuščajo torpedi v morje. Parnik vozi na uro z brzino 18 morskih milj. Dreadnoughti, ki jih gradi Rusija za svoje balistične brodoge, še niso dograjeni.

RUSI OB SVOJEM UMIKANJU IZPUSTILI VSE JETNIKE.

Krakov, 9. avgusta. »Nova Reforma« poroča iz Čenstohova: Predno so ruske oblasti zapustile mesto, so tako v Čenstohovu kakor v drugih mestih odprli vse ječe. Iz največje kaznilnice na Ruskem Poljskem v Petrikavu so izpustili med drugim tudi znanega Maszocha. Izpuščeni so vsi znani morilci in roparji.

RUSKA TARTARSKA POROČILA.

Lvov, 9. avgusta. (Zasebno.) Značilno za laži, ki jih razširja rusko časopisje, da dela razpoloženje za vojsko, je poročilo lista »Kiewer Nachrichten«, ki se upa trditi, da je v Lvovu revolucija. Neka brzobjavka »Utro Rossije« pa celo trdi, da so zasedli Rusi Krakov. Ob sedanjih cenzuri in ker je Rusija popolnoma od inozemstva zaprta, se ni čuditi, da tem lažem rusko kmečko prebivalstvo veruje. Prebivalstvo na Ruskem Poljskem je pa o pravem stanju poučeno in ne veruje tartarskim poročilom ruskih listov.

KOZAŠKI VOJNI BEGUNCİ.

Lvov, 9. avgusta. (Zasebno.) »Dilo« poroča iz Černovic: 3. t. m. je prijezdila semkaj stotinja donskih kozakov v popolni vojni opravi. Begunci pripovedujejo, da se v vseh obmejnih krajih povsod širijo revolucionarni protiruski oklici. Ob celi obmejni črti dohajajo vsak dan posamezni ruski vojaki-begunci, a tudi cele skupine.

VSI RUSINSKI POSLANCI SE VRNILI V SVOJE VOLILNE OKRAJE.

Lvov, 9. avgusta. (Zasebno.) Poslanec Kost Lewicki poziva v »Dilu« vse rusinske države in bivše deželne poslance, da naj takoj odpotujejo v svoje volilne okraje, kjer je njih navzočnost v interesu patriotskega stališča vsega rusinskega prebivalstva neobhodno potrebna.

RUSKO MEŠČANSTVO NI ZA VOJSKO.

Černovice, 11. avgusta. (Kor. urad.) »Allgemeine Zeitung« v Černovicah prinaša dopis nekega profesorja iz Černovic, ki je po čudovitih potih prišel iz Odesa. V Odesi je bil do 6. avgusta. V mestu ni za vojsko nobenega navdušenja, le nekaj mladih ljudi je s pomočjo policije priredilo demonstracijo. Vesti o prodiranju nemških čet na Rusko-Poljsko je vžela inteligenca na znanje z obžalovanjem, da bosta Nemčija in Av-

strija samo Poljake oprostili ruskega jarma, ne pa ostalih Rusov. Rusi bodo blagoslovili dan, ko jih bo Avstrija rešila neznošnega jarma. Ruski listi prinašajo lažnjive vesti o junaštvih kozakov. Kozaki okoli Dona, Tereka in Urala so mobilizacijo sprejeli zelo mrzlo. Načrt Rusije, da bodo kozaki kot avantgarda vpadli v Nemčijo in Avstrijo, je izjalovljen.

HLADNOST RUSKIH REZERVISTOV.

Berolin, 11. avgusta. (Kor. urad.) Peterburški dopisnik piše »Kölnische Zeitung« o ruskih rezervistih. Ruski rezervisti korakajo k svojim polkom poparjeni in hladni. Med ruskimi rezervisti je še manj navdušenja, kakor leta 1904. v vojski z Japonsko. Ruski popi bodo brezdvomno vojaštvo versko fanatizirali, ali prvi porazi bodo zopet vojaštvo deprimirali.

RUSKI POLJEDELSKI MINISTER PROTI VOJNI.

Berolin, 11. avgusta. (Kor. urad.) Peterburški dopisnik lista »Kölnische Zeitung« poroča sledeče: Poljedelski minister Krivošin je ves čas ostro nastopal proti vojni politiki v Rusiji in se je v tozadevni seji, v kateri je padla odločitev za vojsko, z veliko energijo postavil proti vojski. Utemeljeval je svoje stališče s tem, da bo vsled vojske velikansko delo agrarnih organizacij popolnoma uničeno in da se bodo fundamenti države omajali.

PONESREČEN RUSKI POIZKUS PRIDOBITI POLJAKE ZASE.

Lvov, 9. avgusta. (Zas.) »Dzennik Polskie« beleži vesti, ki so jih pripovedovale iz Varšave v Lvov došle osebe. Ruska vlada je izdala ukaz, ki obnavlja na Ruskem Poljskem ustavo iz leta 1815, jim podeljuje popolno samoupravo, lastno armado in upravo. V Varšavi ni ukaz niti najmanj vplival. Poljaki izjavljajo, da ukaz ne ostane delj časa v veljavi, kakor dokler bo trajala vojska, po vojski bodo pa po stari navadi Poljake zatirali. Car je le prevečkrat že dokazal Poljakom, da ni verovati ne njegovim besedam in ne njegovim prisegam, kar se je pokazalo tudi s slovesno proglašeno ustavo leta 1905.

× × ×

PORAZ FRANCOZOV V LOTARINGIJI.

Berolin, 11. avgusta. (Kor. urad.) Uradno se poroča: Ena naprej prodirajoča mešana brigada 15 armadnega zbora je bila od naših čet pri Lagarde v Lotaringiji napadena. Sovražnik se je umaknil z velikimi izgubami v gozd Barelxroy pri Luneville nazaj čez mejo. Nemci so zaplenili eno zastavo, dve bateriji, štiri strelne puške in vjeli 700 vjetnikov, med njimi enega generala.

NEMŠKA ZMAGA PRI MÜHLHAUSNU.

Berolin, 11. avgusta. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Zmaga pri Mühlhausnu se po številu vojakov in po pomenu da primerjati z bitko pri Wördi, je zato važna, ker je bil premagan sedmi vojni kor, elita francoske armade. Učinki nemških strelav so bili sijajni.

Berolin, 11. avgusta. O boju pri Mühlhausnu je došla naslednja oficijelna brzobjavka: Od Belforta v Zgornjo Alzacijo udre francoske čete — okoli tri divizije — so pri Mühlhausnu nemške čete vrgle iz utrjenih pozicij in jih popolnoma premagale. Naše čete zasledujejo sovražnika.

DEMONSTRACIJE PROTI VOJSKI V PARIZU.

Kako je francosko ljudstvo malo navdušeno za vojsko, dokazuje poročilo nekega ogrskega inženirja, ki se je te dni vrnil iz Pariza v Budimpešto. Inženir pripoveduje, da so bili 1. avgusta v Parizu veliki poulični boji. Ljudstvo je demonstriralo proti vojski. Vojaštvo je povsod streljalo na ljudstvo. Bilo je več mrtvih in ranjenih. Omenjeni inženir je mogel Francijo zapustiti le v smeri proti Švici. Na nobenem francoskem kolodvoru ni mogel dobiti nobenih jedil, še celo vode in kruha ne.

ZAPLENJEN FRANCOŠKI LETALNI STROJ.

Berolin, 11. avgusta. (Kor. ur.) Wolffov biro poroča iz Schneidemühle: V nedeljo so na tukajšnjem tovornem kolodvoru zaplenili več zabojev, v katerih je bil francoski letalni stroj, namenjen za Rusijo. Zaplenjene zaboje so odpravili v Poznanj.

× × ×

DIPLOMATIČNE ZVEZE S FRANCOŠKO PRETRGANE.

Dunaj, 11. avgusta. (Kor. ur.) Diplomatične zveze Avstro-Ogrske z republiko Francijo so pretrgane.

Dunaj, 11. avgusta. (Koresp. urad.) Francoska vlada je avstrijskemu poslaniku v Parizu, grofu Szezen, izročila potne liste. Ravno tako je avstrijska vlada na zahtevo francoskega poslani-

ka na Dunaju, Dumanta, temu izročila potne liste.

× × ×

NOVI AVSTRIJSKI POSLANIK V RIMU.

Dunaj, 11. avgusta. (Kor. ur.) C. kr. avstrijski poslanik na laškem dvoru v Rimu, pl. Merey, ki je že več časa bolehen, je v zadnjem času tako obolel, da mora svoje mesto zapustiti. Za čas njegove odsotnosti ga bo nadomestoval prvi sekcijski šef v zunanjem ministrstvu, tajni svetnik pl. Machio, ki bo prevzel vodstvo našega poslanštva na laškem dvoru v Rimu. Baron Machio, ki je bil včeraj v

Nova vojska.

Berolin, 11. avgusta. (Kor. ur.) Črnagora je napovedala vojsko Nemčiji.

Dunaj, 12. avgusta. (Kor. urad.) Listi poročajo: Črnogorska vlada je Nemčiji napovedala vojsko in nemškemu poslaniku na Cetinju, Eckartu, izročila potne liste. Eckart je že zapustil Cetinje.

Kaj je novega na naših bojiščih?

Dunaj, 11. avgusta. (Koresp. urad.) Na južnem bojišču se ni zgodilo ničesar novega. Prišlo je samo do brezpomembnih obmejnih prask. Na severu so skušale ruske kavalerijske patrulje vzhodno od Visle prodirati proti dotoku reke Visle, San. Bile so povsod odbite. Proti Brodyju so skušali prodirati trije ruski eskadroni s strelnimi puškami, ali so bili povsod nazaj vrženi čez mejo.

BLOKADA ČRNEGORE.

Dunaj, 11. avgusta. (Koresp. urad.) C. in kr. linijski kapitan Anton Casa je včeraj, dne 10. avgusta, izdal sledečo izjavo: Podpisani c. in kr. linijski kapitan Anton Casa, poveljnik avstro-ogrškega brodograjskega vodstva, izjavljam z ozirom na vojno stanje, ki vlada med Avstro-Ogrsko in kraljevino Črnogore, na podlagi pooblastila sledeče: 1. Dne 10. avgusta ob 12. uri popoldne se prične obstreljevanje obrežja kraljevine Črnogore z meniški podrejenimi bojnimi močmi. 2. Ta blokada se razteza ob obrežju med stopinjami 32 in 41 severne širine, vstevši pristanišča, zalive, izlive rek, otoke, ki ležijo med označeno mejo. 3. Vsem ladjam, ki se nahajajo v blokiranem ozemlju in so last prijateljskih in nevtralnih držav, je dovoljen 24urni rok, da odplovejo. Proti vsem ladjam, ki bi hotele ovirati blokado, se bo postopalo v smislu mednarodnega pomorskega prava. — C. in kr. zunanje ministrstvo je to izjavo notificiralo vsem na dunajskem dvoru poverjenim diplomatskim zastopnikom.

ČRNOGORCI KRŠIJO MEDNARODNO PRAVO.

»Frankfurter Zeitung« poroča iz Cetinja, da so se takoj po razglasitvi mobilizacije Avstro-Ogrske razmere za pripadnike avstro-ogrške monarhije zelo poslabšale. Kralj Nikita je deloma izgubil vladno »množico«. Proti mednarodnemu pravu je bil zaplenjen avtomobil avstro-ogrškega poslanštva in članom poslanštva se je reklo, da se ne smejo voziti v Kotor. Tedaj so ti zastopniki naše države postali takorekoč napol vjetniki. Izgnali so vse Avstrijce in Ogre.

SRBIJA SE BIJE SAMA SEBE.

Sofija, 11. avgusta. (Kor. ur.) »Echange telegraphique Belgrade« objavlja naslednje poročilo srbskega korespondenčnega urada: Srbski uradni list z dne 5. avgusta objavlja v uradnem delu noto zunanega ministrstva, s katero se razveljavljajo različne med Avstro-Ogrsko in Srbijo sklenjene pogodbe in konvencije.

GRKI HLEPE PO SRBSKEM OZEMLJU.

Sofija, 11. avgusta. Vlada je obveščena, da je v Solunu koncentriranih veliko grških vojakov, od koder name ravajo pod pretvezo zasledovati četaše v Makedoniji, zasesti srbsko ozemlje. Makedonsko prebivalstvo je polno strahu in groze.

Nov avstrijski poslanik v Berlinu.

Dunaj, 12. avgusta. (Kor. ur.) »Wiener Zeitung« prinaša imenovanje princa Gotfrieda pl. Hohenlohe za poslanika v Berlinu.

AVSTRIJSKI CESAR BIVŠEMU POSLANIKU V BERLINU.

Dunaj, 12. avgusta. (Kor. ur.) »Wiener Zeitung« prinaša danes cesarsko pismo na grofa Szögyenya, v katerem mu izreka ob izstopu iz aktivne službe za njegovo patriotsko, uspešno delo, njegovo delovanje v Berlinu, s katerim si je pridobil posebno zaupanje visokega zaveznika, najtoplejšo zahvalo in največje priznanje. Cesar mu obenem podeli veliki križ reda Sv. Štefana z briljanti.

avdijenci pri cesarju, odpotuje danes v Rim.

Pariz, 11. avgusta. (Koresp. urad.) »Agence Havas« piše: Francoska vlada je prepričana, da francoskemu poslaniku ni mogoče, ostati na svojem mestu na Dunaju. Avstrijski poslanik v Parizu je zahteval svoje listine. Ukrenilo se je vse potrebno, da bo odpotoval tako, kakor zahteva mednarodna kurtoazija.

Pariz, 11. avgusta. (Koresp. urad.) Avstrijski poslanik v Parizu, Szezen, je že zapustil Pariz.

Resnica o Lüttichu.

Generalni kvartirni mojster v. Steinhilber je med drugim 10. t. m.: Francoska poročila so naše ljudstvo vznemirila. Glasom teh poročil naj bi bilo padlo pri Lüttichu 20.000 Nemcev, kljub temu pa da trdnjava še sploh ni v nemških rokah. Teatralna podelitev križa častne legije mestu Lüttich naj bi te navedbe še okrepila. Naše ljudstvo je lahko prepričano, da ne bomo niti zamolčali neuspehov, ne napihnili uspehov. Povedati bomo resnico in imamo polno zaupanje v naše ljudstvo, ki bo nam bolj verjelo nego sovražniku, ki bi rad svetu njegov položaj čim najugodnejše naslikal. Mi moramo biti s svojimi obvestili zelo previdni in štedljivi, dokler bi z njimi lahko svetu izdali svoje načrte. Sedaj že lahko brez škode poročamo o Lüttichu. Vsak si potem lahko sam napravi svojo sodbo o poročilih, ki so jih Francozi razkričali v svet, češ, da je padlo 20.000 mož. Mi smo imeli pred štirimi dnevi pred Lüttichom le majhne moči; kajti tako drznega podjetja se ne more vnaprej izdati z zbiranjem nepotrebnih množic. Da smo kljub temu dosegli zaželjeni cilj, je zahvaliti dobri pripravi, hrabrosti naših čet, energičnemu vodstvu in božji pomoči. Pogum sovražnikov je bil zlomljen. Vsak izvedenec lahko presodi velikost tega čina — zavzete Lütticha. Stoji brez primere v zgodovini. Ako bi naše ljudstvo zopet enkrat nepotrpežljivo čakalo na poročila, prosim, da se spomni na Lüttich. Vse ljudstvo se je enodušno zbralo pod svojim cesarjem v brambo proti številnim sovražnikom, tako da je vodstvo armade lahko prepričano, da se od njega ne bodo pričakovale nobene objave, ki bi njegove namere predčasno sovražniku odkrile in tako preprečile izvršitev njegove težke naloge.

Grozovitosti proti Nemcem v Belgiji.

Berolin, 11. avgusta. (Kor. urad.) Nemški bruseljski zastopnik, ki je v soboto s krog 11.000 Nemci zapustil Bruselj, je mogel ugotoviti, da padec Lütticha ta dan še ni bil znan v Belgiji. So botni večerni listi so pisali, da v vojnem ministrstvu ni nobenih dnevnih novic, da pa položaj v Lüttichu ni slab. Naš korespondent je poizvedoval pri Nemcih, ki so pribežali iz Antverpna in Bruslja, ter dognal, da je belgijsko prebivalstvo še bestialnejše postopalo z Nemci, nego se je izpočetka mislilo. Zato je naravnost ironija, da je belgijski vojni minister v petek sestavil poseben odbor, ki naj bi zbiral gradivo proti nemškimi četam. Belgijski mob niti ženskam ni prizanašal. Z našimi veletrgovci v Antverpnu, katerim se ima luka predvsem zahvaliti za svoj procvit, se je ostudno ravnalo. Tudi nje so sumili, da so špijoni. Nocoj, 11. avgusta, ima v Düsseldorf dospeti še en vlak z izseljenci iz Bruslja in Antverpna.

Berolin, 11. avgusta. (Kor. ur.) Poročilo francoskih listov, da nemške čete v Belgiji izvršujejo grozovitosti, niso resnične, samoumevno pa je, da se nemški vojaki proti zahrbtnim napadom prebivalstva branijo. Res pa je, da je nemška armada od belgijskega prebivalstva doživela krutosti, ki smo jih doslej doživeli samo v boju s črnici. Belgijsko civilno prebivalstvo strelja na nemške vojake iz vsake hiše, iz vsakega grma, polno besnega sovraštva proti vsemu, kar je nemškega.

Berolin, 11. avgusta. Wolffov urad poroča: Kako se v Belgiji vojne udeležuje tudi prebivalstvo, dokazujejo naslednje podrobnosti, o katerih poroča očitve: Belgijsko prebivalstvo: možje, žene in nedorasla mladina izvaja nezasišana grozodejstva nad našimi četami. Že prve dni smo imeli nekaj mrtvih in ranjenih vsled bojnega razpoloženja belgijskega prebivalstva. Tako je bil ponoči nekemu Nemcu spečemu v postelji, prezrzan vrat. Na neki hiši se je izobesila zastava »Rdečega križa« in postavilo vanjo pet mož; naslednji dan je bilo vseh pet zabodenih. V vasi pred Verviersem smo našli vojaka z na hrbtni zvezanimi rokami in iztaknjenimi očmi. Ko je kolona z avtomobili, ki je bila na poti proti Lüttichu, prišla skozi neko vas, je srečala voz, v katerem je sedela neka ženska. Le-ta je ustavila neki avtomobil z da-

nim znamenjem, nato pa stopila k šoferju, nenadoma potegnila revolver in ga ustrelila v glavo. Izza neke ograje je bil obstreljen neki nemški vojak iz take bližine, da je bila njegova koža polna smodnikovih zrn. Nekemu drugemu je v mraku strel iz zasede raztrgal roko. V Gemmerichu je prebivalstvo ustavilo avtomobilsko sanitetno kolono in jo obstreljevalo iz vseh hiš. Spremlstvo treh huzarjev je bilo preslabo nasproti napadalcem, vendar so prišli tri napadalci in jih ustrelili. Hišo, iz katere je padlo največ strel, so zažgali. Znaki »Rdečega križa« ne ščitijo zdravnikov.

Italija.

ZA VARSTVO NEPOSREDNIH INTERESOV ITALIJE.

Rim, 11. avgusta. (Kor. ur.) »Agenzia Stefani« javlja iz Cuneo: Giolitti, ki je bil izvoljen za predsednika provincijalnega sveta, je imel govor, v katerem je dejal: Sedanj čas je čas zadreg za celo Evropo, tak težki čas je tudi za Italijo. Napram nevarnostim, ki ogrožujejo Italijo, je v prvi vrsti potrebna solidarnost vseh strank z vlado, podpirati vlado lojalno na oni podlagi, katero ona smatra za pravo, varovati neposredne interese Italije, da zagotovi mesto v svetu, ki ji pristaja. Mi gledamo v bodočnost z zaupanjem, ker smo močni po združenem ljudstvu in v zaupanju do iskreno ljubljenega kralja.

STALIŠČE ITALIJE NAPRAM EVENTUALNEMU ZASEDENJU LOVČENA PO AVSTRO - OGRSKI.

»Polaer Tagblatt« piše v svoji petkovi izdaji: Po vojni napovedi od strani Anglije, ki bi dala Italiji dovolj povoda, da poseže vmes, je zavlada v našem mestu umevna napetost glede bodočega vedenja naše zaveznice. Veliki interes, s katerim se je pričakovalo vesti v tej stvari, se je izražal v raznih govoricah o vojni napovedi Italije Franciji. Doslej pa nobeno uradno sporočilo ne potrjuje te vesti. Po ono malo poročil o razpoloženju v Italiji, ki so nam bila dostopna, se dozdeva, da italijanska vlada ne misli izstopiti iz dosedanje nevtalnosti. Kako stališče bi zavzela Italija napram eventualnemu zasedenju Lovčena po Avstro-Ogrski, je najbolje razvidno iz nekega članka v »Gazzetta di Venezia«, kjer je rečeno: »Avstrija baje zasleduje načrt, da prodre do Soluna, kakor so jej včeraj pripisovali zasedenje Lovčena, kar se pa na srečo ne potrja. Pravim na srečo, ker zasedenje Lovčena pomeni težko vprašanje za naš položaj na Adriji!«

6000 ITALIJANSKIH DELAVCEV PRIBEŽALO V ŠVICO.

Trident, 10. avgusta. Glasilo italijanske liberalne stranke priobčuje dopis iz Berna, v katerem se poroča, da je samo iz belfortske okolice pribežalo v Švico nad 6000 italijanskih delavcev z ženami in otroci. Kar pripovedujejo o mukah in naporih, ki so jih prestali, je naravnost grozno. V Italiji bo moralo to postopanje Francozov nasproti Italijanom vse globoko zadeti.

Turčija.

TURŠKI VEČMILIJONSKI KREDIT.

Carigrad. Uradni list priobčuje irade, s katerim se dovoljuje vojnemu ministru naknadno kredit 3 milijone funtov.

VOJAŠKE ODREDBE V TURČIJI.

»Südslawische Korrespondenz« poroča iz Carigrada: Mobilizacija armade in mornarice je v najboljšem teku in se razvija proti vsem pričakovanjem v najlepšem redu. Vojni zavezanci hitijo polnoštevilno k zastavam. Na Peri so bile velike manifestacije za sultana. Tudi vojnemu ministru Enver paši prirejajo velike ovacije. — Mornariški minister Džemal paša se je podal v Dardanele, ključ se z minami zaprte. Osební pomet je na vseh progah ustavljen.

O prispevku družinam vpoklicanih.

§ 3. zakona o prispevku za preživljanje z dne 26. decembra 1912, drž. zak. št. 237, določa, kdo da ima pravico do prispevka za preživljanje. »Pravico do prispevka za preživljanje imajo oni, katerih preživitev je bil do sedaj bistveno odvisen od dohodkov iz dela onega, ki je poklican v aktivno službovanje.«

Dalje pravi odst. 2. istega mesta: »K tem se prištevajo tudi samostojni mali kmetovalci, ki obdelujejo gospodarstvo s člani svojih družin in brez tuje pomoči in samostojni obrtniki brez pomočnikov.«

Kako naj se tolmači to mesto? Ali naj se dovoli prispevek le onim družinam,

nam, ki v resnici obdelujejo svoje posestvo brez tuje pomoči, ali naj se razume pod samostojnim malim kmetovalcem posestnika kmetije, ki je tako velika, da se povprečno lahko obdeluje z družino samo, brez tuje pomoči.

Mislimo si dvoje rodbin! V prvi so otroci stari 24, 20 in 18 let. V drugi družini je ravnotako troje otrok v starosti 8, 5 in 2 leti. V prvem slučaju pomagajo lahko vsi trije otroci v gospodarstvu, katero se torej opravlja z domačimi močmi. V drugem slučaju je stvar precej različna. Otroci so mlajši, za delo še nezmogni in zaradi tega je gospodar primorano poiskati si tujih moči. Nikdo pa zaradi tega ne bode trdil, da je položaj drugega gospodarja boljši, ko prvega. Krivica, ki bi se zgodila drugemu, če se mu zavrne prošnja za prispevek za preživljanje, se še jasneje pokaže, če vzamemo, da je posestvo drugega kmeta celo manjše, ko prvo. Kdor se bo pri odločitvi tega vprašanja držal suhe črke zakona, ga bo seveda rešil s tem, da se zavrne prošnja drugega kmeta, dasi se takoj uvidi, da je taka rešitev v nasprotju z namenom zakona, pa tudi navedenega mesta samega.

Že v samem pojmu stoji, da je mala kmetija ona, katero obdeluje kmet sam s svojo družino, srednja ona, katero obdeluje kmet sam s svojo družino, a poleg tega še s tujimi močmi. Velike kmetije so pa one, pri katerih se posestnik peča le z vodstvom, delo samo pa opravljajo le tuje moči. Ti pojmi pa niso nekaj absolutnega, in to je tudi v teoriji splošno priznано. V vsakem konkretnem slučaju se je pa treba ozirati še na druge faktorje, predno se določi, v katero vrsto naj se šteje kaka kmetija. Zakon z dne 26. decembra 1912, drž. zak. št. 237, misli gotovo v drugem odstavku na male kmetije v nasprotju s srednjimi in velikimi. Dostavek »kateri obdelujejo gospodarstvo s člani svojih družin in brez tuje pomoči« je le kratka interpretacija pojma »mala kmetija«. S številkami določiti, kaj je mala kmetija, kaj srednja in velika, se ne da z ozirom na različno podnebje, kakovost zemlje itd. V Nemčiji n. pr. res računa za malo kmetijo ona, ki nima nad 5 ha in za srednjo ne nad 20 ha, vendar je tudi to le povprečno. Absolutno se seveda teh števil ne more vzeti. Kmetija, ki velja n. pr. na Tirolskem za malo, je na Kranjskem morebiti že velika, kljub isti površini. V Švici so se hoteli izogniti tem težavam s tem, da se je določilo, da naj velja za malo kmetijo ona, ki nima več ko deset glav goveje živine, za srednjo ona, ki jih nima več ko 40.

Velik korak naprej je storil nižjeavstrijski deželni odbor, ki je pred kratkim določil v neki predlogi zakona o razkosavanju zemljišč, da naj velja za malo ona kmetija, na kateri more živeti družina štirih glav, za srednjo pa ona, na kateri se more preživljati družina broječa 5 do 20 glav.

Na vsak način se mora razumeti omenjeni dostavek v drugem odstavku § 3. le kot interpretacija pojma »mala kmetija«. Od par strani so že došla osrednji pisarni v »Ljudskem domu« poročila, da se prošnje onih kmetov, ki imajo za obdelovanje svojih malih kmetij morebiti celo samo enega posla, zavračajo kot neutemeljene. Tako zavračanje se ne more razlagati iz zakona. Za odločitev prošnje se pač vzame kopito in po tem kopitu se prošnje merijo, sprejemajo in zavračajo. Jasno je, da je namen celega zakona podpirati družine vpoklicanih. In ta namen se pri takem postopanju popolnoma prezre. Došla poročila pa kažejo, od kakšnih rezultatov privede taka razlaga.

D. R. Kržan.

Velesrbska propaganda in prostozidarska loža.

Glasilo prostozidarjev »Revue des sociétés secretes« (Obzornik skrivnih družb) je že leta 1912 v številki z dne 15. septembra obsodilo umorjenega prestolonaslednika Franca Ferdinanda na smrt. Vzrok grožnje je bil odkritosrečno katoličanstvo pokojnega mučenca na cesarskem dvoru in njegova neupogljiva volja, ohraniti in osvežiti Avstriji njeno katoliško lice in dati njenim narodom pravico in zadovoljnost v okviru sedanjih državnih mej. To ni bilo prav velesrbski »Narodni Obrani«, zato je bil prestolonaslednik dne 28. junija od njenih pristašev umorjen. Prostozidarstvo izpolni svojo grožnjo vsikdar, tudi sedaj jo je, in sicer preko svojih velesrbskih pomagačev. Ali ima tudi loža ta umor na svoji vesti, katere niti nima. Ugledni italijanski katoliški list »Unita cattolica« prinaša poročilo bolonjskega katoliškega lista »Mulo«, v katerem se dokazuje, da je prostozidarstvo dobilo vodilno

ulogo v celem srbskonacionalnem gibanju tako v Srbiji kakor v avstrijskih provinciah. V posebno ozki zvezi s prostozidarstvom stoji »Narodna Obrana«. Loža in »Narodna Obrana« imata v Belgradu svoje prostore pod isto streho. Naloga prostozidarjev v Srbiji je bila, katoliško Avstrijo potom srbskih nacionalističnih društev, ki so odvisna od lože, počasi uničiti. Tako je bilo srbsko izobraževalno društvo »Prosveta« podružnica belgrajske lože. Srbska loža se je ravnotako polastila nacionalnega gibanja, kakor svojčas v Italiji, kjer je še sedaj italijansko šolsko in izobraževalno društvo »Dante Alighieri« v rokah framasonov. Znanе so protiaustrijske tendence tega društva, znane tudi njegove lire, ki najdejo pot v Avstrijo, a čudno in pri današnji Italiji zopet ni čudno, da je italijanska vlada ob letošnji 25 letnici tega društva uradno opozarjala in priporočala italijanski mladini društvene vzore in sodelovanje. Framason je povsod enak: večer sovražnik katoliške Avstrije. Ona dva, ki sta osnovala peklenški umor v Sarajevu, major Tankosić in Ciganović, sta baje brata treh pik. Italijanski list piše tudi o veliki vlogi, ki jo je igrala loža v Ložnici, odkoder so prišli revolverji in bombe v Bosno. Danes ni mogoče teh odkritij z vso gotovostjo ugotoviti, a pride morda skoro dan, ko se bo potrdilo tudi naše splošno prepričanje, da je tudi za umorom v Sarajevu — prvi morilec prostozidarska loža, katere ideal je satan iz pekla, kakor je umestno svojčas izrekel »Rimski Katolik«.

Izjava slovenske koroške duhovščine.

Slovenski duhovniki nam javljajo iz vseh krajev Koroške ustmeno in pismeno, da se širijo proti njim med ljudstvom razna podla sumničenja, češ, da so srbofilci, veleizdajalci ter da so oni krivi vojske. V Podjunu je razširjena govorica, da je cela vrsta slovenskih duhovnikov že kaznovana s smrtjo radi veleizdajstva.

Vsled tega mora č. duhovščina trpeti vsakovrstno preganjanje, psovke, da, v nekaterih krajih ni varna niti življenja!

Nismo si mislili, da se bo zlorabilo to sedanjostisko našega ljudstva v sovraštvo zoper nas. Toda naj bo! Mi ostanemo popolnoma mirni, pač pa bomo tembolj izpolnjevali svojo državljansko dolžnost proti toliko ljubljeni Avstriji in v dejanju dokazali svoj patriotizem, ki je čist kakor zlato. V cerkvi, na leci, pri dobredelnih podjetjih za »Rdeči križ« bomo vseskozi na svojem mestu.

Zlobneži, ki hočejo izpodkopati naš vpliv, se bodo temeljito zmotili. Njim povemo samo še to, da smo se obrnili na cerkvene in posvetne oblasti, da nas ščitijo na primeren način.

Naše geslo je prejkoslej: Vse za vero, dom, cesarja!

Sodalitas sacerdotum i. h. ss. Cordis Jesu za Koroško.

Val. Limpel, predsednik.

Molitev ob času vojske.

Sestavila se je posebna molitev za čas vojske in prečistilo ljubljansko knezoškofijstvo jo je odobrilo. Lističi, na katerih je ta molitev tiskana, se dobe v prodajalni Kat. tisk. društva (Ničman) v Ljubljani. Izvod à 2 vinarja, na 10 eden povrhu, po pošti 20 vinarjev več. (Za K 2-20 torej 110 izvodov poštne prosto.) Oddaja se le za gotov denar. Zeleti je, da bi se molitev razširila in pridno rabila.

Ukrajinci proti Rusiji.

Černovice 9. avg. (Zas.) Glasilo poslanca Nikolaja pl. Vasilka »Nova Bukovina« piše: Ukrajinski narod stoji zdaj v sredi velikih svetovnih dogodkov. Vojska Avstrije proti Rusiji. Zdi se, kakor da bi se bila ura svetovne zgodovine nekaj časa ustavila, da mogočno udari. Vojuje se vojska kulture z barbarstvom, slobode s suženjstvom, vojska dveh držav, v eni je naš narod kot doma, v drugi je pa usuznjen. Zaščitnik našega naroda, arhangel Michael nam označuje pot, po kateri nam je hoditi, po poti, ki naj nas vodi v boljšo bodočnost; po našem narodnem ženinju Ševčenku, katerega svet spomin nam je naš dedni sovražnik osramotil, nas opozarja: bratje, vojskujte se in v boju boste zmagali, ker pomaga vam vsemogočni zaščitnik vaših svetih pravic. Na nas gledajo, da nas opogumijo in da nas navdajo z zaupanjem, duhovni borilcev za svobodo Ukrajine; čestitajo nam: da nam je usojeno zopet upostaviti srečo našega ljudstva, ki jo je roka malopridnih krivoprišežnikov uničila. V popolni zavesti naše odgovornosti nasproti zgodovini dopuščamo z veseljem našim sinovom, cvetu našega ljudstva, da grejo na vojsko, ker

s krvjo in z železom se kuje usoda naših rodov. Naj napoči željno pričakovanj, krasni povračilni dan, naj se napravi pokora za nedolžno prelito kri plemenite habsburške cesarske hiše, pod katere varnem okrilju se je čutil srečnega mali drobec našega naroda, pokora se napravi za neštete ljubljani Ukrajini povzročene krivice. V čudodelni harmoniji je zvezana ista stvar habsburške hiše, avstrijske države in ukrajinskega naroda. To izporečilo je zapustil veliki osvoboditelj Ukrajine, Chmelnicki v svoji dalekovidnosti svojemu sinu, v kateremu ga je na cesarja na Dunaju opozoril. Povestnica je postopala milostno z delom ukrajinskega ljudstva in je upravičila to, kar je veliki hetman slutil. Del ukrajinske kraljevine Galicije in Lodomerije je prešel pod dobrodejno avstrijsko vladarstvo kot pravnovoljavna dedščina Habsburžanov. Večji del te dedščine je ostal pod knuto Moskovita in ta del je bil kakor cela Ukrajina, a tudi Poljak in Finec, Rumunec in Kavkazjan in vsi narodi carjeve države v neznosnem suženjstvu. Vsak čas so pripravljeni, da se otresejo naloženega jim jarma.

Najhujša usoda je pa Ukrajino zadela, ki je bila pred 2 in pol stoletji priklopljena izrabljeni ruski državni zvezi kot enaka enaki, da so ji polagoma uropali njeno politično svobodo, njene narodne pravice in končno celo njen jezik. Previdnost je hotela, da je bila Avstrija prisiljena v vojsko z Rusijo v tistem letu, ko praznujemo Ukrajinci žalostno 150 letnico, ko so odpravili ostanek naše politične svobode in nastavili zadnjega ukrajinskega hetmana. Vsemogočni dodeli, da se snominu žalostnega dogodka pridruži veselo slavlje.

Dodeljeno nam je, da smo doživeli čas povračila. Mati Ukrajina kliče svoje sinove na boj. Napoči naj doba junakov. Viharni oblaki so pokrivali evropsko obnebe in v najtemnejših bojah so se nagromadili na tistim delom Evrope kjer živi ukrajinsko ljudstvo. Skozi oblake prodira sveti solnčni žarek in javi upanje, da se razdrobe ječe našega ljudstva z našo navdušeno pomočjo. Avstrijska vrata se odpirajo Ukrajini!

Darovi.

Darila »Rdečemu križu«.

Gdca Ana Dralka 10 K; ga. Marija Binter 5 K; gospod in gospa dr. Bock 20 K; g. oberst I. pl. P. 5 K; g. Vilhelm Steinherr 25 K; g. fml. pl. Kraliček 50 K; Oliver Trading Office 10 K; g. Josip Schrey, restavratore na kolodvoru, 15 K; g. Ubald pl. Trnkoczy 50 K; zbirka gospe Nebenführer 76 K; ga. dr. Artur pl. Wurzbachova 10 K; Gospodarsko društvo za šentjakovski okraj v Ljubljani 10 K; zbirka tvrdke Kleinmayer & Bamberg 280 K; zbirka gospe Margarete pl. Schollmayer v Schebergu: grafica Lichtenberg Hallerstein 20 K; uradništvo graščine Schneeberg 12 K 55 vin.; Emy in Malva Novak 10 K; Ira Bavec 5 vin.; M. Bom, Ig. 40 vin.; Stefančič, Pudob, 1 K; Mulz, Pudob, 50 vin.; Frančiška Vilar, 5 K; M. Rosi na Pudob 10 K; L. Bek, Stari trg, 5 K; I. Smarda, Stari trg, 3 K; A. Pirkar, 1 K; K. Kovač, 1 K; M. Lekan, 2 K; Palčić Markovec 1 K; A. Lakajšek 4 K; princeznja Luisa Schönbürg Waldenburg 50 K; Prince Herman Schönbürg Waldenburg 100 K; zbirka Margarete Markelj v Postojni 50 K; Ivan Ogrin, zidarski mojster, 20 K; Karl Hubinger 10 K; ga. Marija Muleisen 25 K; ga. Marija Muleisen (za družino) 25 K; gospod in gospa dr. pl. Schöppel 50 K; gospod in gospa dr. pl. Schöppel (za družino) 50 K; dvorni svetnik Konrad Rubbia 20 K; zbirka članov gremija ljubljanskih trgovcev 260 K 80 vin.; dvorni svetnik Dobida (po »Slov. Narod«) 20 K; višji okrajni zdravnik dr. Alfred Mahr in gospa 100 K; Emerich Mayer jun. (faktorni znesek) 315 K; deželni veterinarski referent vladni svetnik Ivan Munda 20 K; č. g. kanonik Josip Erker 500 K; zbirka gospe deželne glavarice Bogomile Susteršič: Konstanza pl. Walzel, oberstlajntanova soproga, 200 K; Valentin Krisper 300 K; knezoškof dr. Jeglič 200 K; Nikolaj vitez pl. Gutmansthal 1000 K; inženir Schiffer 20 K; gdca dr. Schiffer 10 K; dr. Otto Schöbberger 30 K; deželni glavar dr. Susteršič 100 K; Dolinar, privatnik, 10 K. — Prinašamo tudi imena darovalcev iz že imenovane zbirke gospe dr. Brelove: Franc Golob 20 K; I. Podkrajšek 3 K; L. Černe 3 K; J. Janc 2 K; dr. E. Bretl 50 K; F. Sevcik 10 K; Leskovic in Meden 5 K; A. Kunc 5 K; Lovše 5 K; Marija Suttner 50 K; Alojzij Vodnik 50 K; Feliks Urbanc 30 K; Robert Kollman, c. kr. dvorni Založnik, 500 K; Bajec 2 K; A. Moses 1 K; dr. I. Lovrenčič 5 K; Rudolf Juvan 5 K; I. Černe 5 K; gdca Fajdiga 3 K; bratje Pollak 30 K; W. Plachota 5 K; M. Terček 10 K; M. Bahovec 5 K; I. Seunig 10 K; I. Olup 10 K; I. Skolčić 3 K; Čadež 2 K; A. & E. Skaberne 20 K; Vidmar 2 K. — Kot redni člani so pristopili k »Rdečemu križu« gospodje in gospe: Marija Nessner, I. Mayer, ga. dr. Neuberger, Ljudmila Kvartič, dr. Alfred Mahr, Karl Počer, vladni svetnik Ivan Subic, Terezija Susteršič, Anica Pirc, Avgusta Krisper, Hilda Mahr, Marija Mahr, vladni svetnik dr. Praxmarer, svetnica gospa Rubbia, Reinhold Pucsko, vladni tajnik Ernst Kordin, Adela Planinec, Marija Cerar, Roza Koler, Adolf Leeb, Helena Prime, Ivana Pukelstein, Zorko Rodič, Valentin Šerše, Ana Šarabon, Kristina Stare, Antonija Vidder, Ignacij Zor, Josi-Marcan 10 K; Matko Arko 10 K; skupaj 9102 K. — Akademikna »Bundesmannschaft Carniola« 50 K. — V nabiralna pola gospe stavbne nadsvetnice Marije Pavlinove 1422 K 60 vin., in sicer: Franc Vidali 10 K; notar Hudovernik 20 K; stavbni nadsvetnik Franc Paulin 50 K; lekarnar A. Bohinc 20 K; inženir Förster 10 K; Antonija Gogolova 10 K; Karol Žužek 10 K; A. Jesenko 2 K; Avgust Jagodice 5 K; A. Ciuha 10 K; Ana Pučnik 5 K; c. kr. notar Plantan Ivan 50 K; Jakob Zeleznik 1 K; I. Kristan 1 K; I. Radič 50 vin.; Rudolf Lukeš 50 vin.; Edvard Gregorij 20 vin.; Jos. Sever 20 vin.; Karl Zotmann 2 K; dr. Pučnik 1 K; T. Stenta 1 K; Salmič 20 vin.; nečistljiv 1 K; Pajnič

pina žnidaršič, Ivan Jakopič, Joško Mesko, dr. Anton vitez pl. Schöppel, Camilla Pammer po 4 K; potem kanonik dr. Josip Gruden 50 K; dr. Otmir Krajec 10 K; dr. Vincenc Gregorič, dr. Ivan Oražem 10 K; ravnatelj Josip Pehani 10 K in Anton Šusterič 5 K. — Gospa Berta Triller, Dalmatinova ulica št. 21, nabiralna pola št. XI.: Dr. Karl Triller in soproga 50 K; dr. Fran Tekavčič, odvetnik, 30 K; trgovec Ivan Mejač 20 K; trgovec Janko Česnik 10 K; trgovec Andrej Šarabon 50 K; Franc Szantner, čevljar, 10 K; trgovka Hedvika Šarc, 10 K; modistinja Sedej 2 K; trgovina Lenassi & Gerkmann 20 K; Josip Toni, mesar, 5 K; odvetnik dr. A. Kojak 10 K; odvetnik dr. Ravnihar 50 K; odvetnik dr. Majaron 50 K; odvetnik dr. Josip Oblak 50 K; hišna posestnica Ana Štrukelj 20 K; kavarar A. Tenej 40 K; pekovski mojster A. Jenko 50 K; dr. St. 20 K; notar dr. Schmidinger 20 K; trgovec Josip Lenč 50 K; Antonija Kostanjevec 5 K; Marija Koch 5 K; ing. Viktor Skaberne 10 K; Marica dr. Košenina 20 K; Miro Domicelj 2 K; I. Podkrajšek 2 K; Brüder Moskovič 40 K; Štrubel & Cescutti 10 K; Adela Skaberne 20 K; A. Jagodica 4 K; Erika Schuster 5 K; Rosman Tschurn 10 K; Voltmann 10 K; E. Dobrič 2 K; Jerica Dolenc 10 K; g. ravnatelj Jadranske banke 10 K; trgovec Bürger 50 K; odvetnik dr. Jos. Furlan 50 K; Maček & Komp. 10 K; trgovec Kette 50 K; mesar 5 K; J. Hočevar 2 K; Jos. Rajh 10 K; arhitekt I. Mathian 10 K; dr. Albin Sayer 20 K; dr. Josip Sajovic 10 K; A. Klinar 5 K; I. Sbrizaj 5 K; Mat. Kraje 5 K; dr. Munda 10 K; Leo Bloudek 5 K; Ivan Jax in sin 25 K; Ljubljanska kreditna banka 500 K; dr. Anton Švigelj 10 K; dež. vladni svetnik Kremenski in soproga 10 K; Kremenski Erika in Irena 4 K; c. kr. nadinsnik Haas Jakusch 5 K; c. kr. stavbni svetnik Hilbert 5 K; Anton Hupka 10 K; Kmetka posojilnica 300 K in za rodbine 200 K; ing. Sturm 2 K; c. kr. avskultant dr. Ciril Pavlin 3 K; Alojzij Pavlin 20 K; Josip Tomše 20 K; Ana Pavlin 10 K, vsi trije iz Podbrezja.

IZKAZ

meštemu magistratu došli darovi za rodbine vpkolicanih vojakov:

Filip Supančič, zasebnik, 50 K; Janez Balazar 5 K; Stariha Ivan, škof, 20 K; Sešek Ivan, magistratni ravnatelj v pok., 6 K; Kaiser Fran, puškar, 10 K; Marija Kaplja 5 K; Slovenska Matice 100 K; dr. Fran Hlešič, c. kr. profesor, 4 K; Fabiani Ivan, trgovec, 10 K; Trgovsko društvo »Merkur« 50 K; J. Hauptman, oficijal trgovec in obrtne zbornice, 2 K; Krema Ludvik, fotograf, 10 K; Hübscher Hugo, 2 K; Bončar Josip, posestnik in pekovski mojster, 20 K; Gjud Aleksander, hrivec, 20 K; Lah Evgen, magistratni svetnik, 15 K; Hočevar Margareta 5 K; Marijetič Katarina 5 K; Podkov Ivan 10 K; Zajc Fran, c. kr. fin. svetnik v pok., 10 K; M. S. 20 K; Luckmann Anton, zasebnik, 100 K; C. Menardi, trgovski agent, 20 K; Mlakar Janko, profesor, 5 K; dr. Omersa Nikolaj 10 K; Kmetka posojilnica ljubljanske okolice po gospej Mariji Pavlin, soprogi stavb. nadsvetnika, 200 K; po gospej R. dr. Bockovi: Schiffer Viktor 50 K, Grobelnik J. 10 K; Schumi Josipina 30 K; »Tri sestre« 30 K; uradniki in uslužbenici prisilne delavnice: Dolence Ciril, ravnatelj, 7 K; Pavločič Fran, kontrolor, 1 K; Sadar Adolf, šolski voditelj 3 K; Šega Viktor, kurat, 4 K; Mulaček Kazimir, adjunkt, 5 K; Jeglič Anton, nadpaznik, 2 K; Komolar Fran, nadpaznik, 1 K; Papež Blaž, nadpaznik, 2 K; Knafele Ignacij, nadpaznik, 1 K; Oster Anton, nadpaznik, 1 K; Ogrič Anton, paznik, 1 K; Orehek Ivan, paznik, 2 K; Keržič Ivan, paznik, 1 K; Kovarčič Martin, paznik, 2 K; Frece Valentin, paznik, 1 K; Košmelj Josip, paznik, 1 K; Šostarič Alojzij, paznik, 1 K; Tratnik Ivan, paznik, 1 K; Vidmar Fran, paznik, 1 K; Jelničar Anton, paznik, 1 K; Šimnic Fran, paznik, 2 K; Puterle Fran, paznik, 1 K; Kavšek Ivan, paznik, 1 K; Smrečnik Ivan, paznik, 1 K; Pirnat Fran, paznik, 1 K; Ažman Ivan, paznik, 1 K; Metelko Anton, paznik, 1 K; Majce Karel, paznik, 1 K; Sink Fran, paznik, 1 K; Kunstelj Andrej, paznik, 1 K; Sluga Ferdinand, paznik, 1 krono.

Deželno in žensko pomožno društvo »Rdečega križa« za Kranjsko.

Darila za »Rdeči križ«:

Ivan Krisper, računski znesek 269 K 44 vin.; državni železniški svetnik Julij vitez pl. Ritter Zachony 16 K; nabiralna pola gospe Renate dr. Bockove, in sicer: Kassig 1 K, Gruber 20 K, Götzl 5 K, Viktor Schiffer 50 K, J. Grobelnik 20 K, Ivan Krisper 50 K, Alojzij in Ana Kraschowitz 20 K, lekarnar Rihard Sušnik 50 K, Helena Peterneil 1 K, O. Rabitsch 20 K, Solija Debeuz 60 vin., Vilma Steinherz perilo in 3 K, gđc. Lina Eckert-Karner 5 K, ga. Antonija Kastner 20 K, gđc. Friedrich 5 K, Alojzij Persche 30 K, Albina Persche 10 K, Marija Persche 10 K, ga. generala pl. Schmidt 20 K; nabiralna knjižica gospodič Schiller in Werner: 192 K, 164 K 40 vin., 417 K 10 vin. in 111 K; Viktor Schiffer za zaostale 50 K in J. Grobelnik za zaostale 10 K; — skupaj 1330 K. Dorožerija Kanc je darovala konjak, čaj in drugo.

V Pulju.

POVELJE ZA IZPRAZNJENJE PULJA.

Trst. Tukajšnji »Piccolo« poroča: 8. t. m. so začeli v Pulju nalepljati naslednji razglas pristaniškega poveljstva:

»Prebivalci v Pulju se vabijo, da se do 10. avgusta preskrbe z živili in kurivom zase in za svoje družine za čas 90 dni. Tisti, ki bi si do 11. avgusta ne mogli preskrbeti živil, morajo zapustiti mesto. Izvzeti so le tisti, ki so zaposleni pri oboroževanju in brambi trdnjave, kakor tudi tisti, ki delajo v vojnih zavodih (mornarica). Posebna komisija bo hodila od hiše do hiše, da se prepriča o izvršitvi tega naloga.«

Komaj pa je bilo nabitih nekaj razglasov, je vojaška oblast razglasila ukinita in velela strgati z zidov že nalepljene izvide. Na policiji so zastopnikom listov izjavili, da se je povelje za izpraznenje mesta odgodilo.

Poročila z Dunaja.

CESAR POVABIL PRESTOLONASLEDNIKOVO SOPROGO V SCHÖNBRUNN.

Dunaj, 12. avgusta. (Kor. urad.) Cesar je nadvojvodinjo Žito povabil, naj toliko časa, dokler bo nadvojvoda Karol Franc Jožef radi vojnih dogodkov odsoten z Dunaja, stanuje v Schönbrunn. Nadvojvo-

dinja bo stanovala v sobah, v katerih je svoj čas stanovala sedanja kneginja Elizabeta Windischgrätz.

ČLANI CESARSKE HIŠE ZA RANJENCE.

Budimpešta, 11. avgusta. (Kor. urad.) Nadvojvoda Josip in njegova soproga Avgusta sta prepustila svojo palačo v Budimpešti ranjencem na razpolago.

ODLIKOVANJA V NAŠI ARMADI.

Dunaj, 11. avgusta. (Koresp. urad.) Cesar je podelil vojaški zaslužni križec s krono sledečim vojakom, ki so se v vojski odlikovali: Linjski poročnik vojne mornarice Herman Bublay, nadporočnik Sig. Monavarda pl. Jana, deželna žandarmerijska komanda št. 5. Srebrno svetinjo I. razreda za hrabrost je dobil: stražmojster I. razreda Evgen Gazda, deželne žandarmerijske komande št. 13, krmilar donavske plovne družbe Ignacij Kogar.

VOJNI POROČEVALCI ODPOTOVALI IZ DUNAJA.

Dunaj, 12. avgusta. (Kor. urad.) Kakor poročajo listi, je včeraj odpotovala vojna poročevalska pisarna pod poveljstvom polkovnika Hoehna na določeni ji kraj.

Svarilna zgleda.

Dunaj, 11. avg. Neki tukajšnji trgovec z mešanim blagom in neka pekarnica, ki niste hoteli prodati odjemalcem moke, čeprav se pečata glasom obrtnega lista tudi s prodajo moke, sta bila obsojena vsak na en teden strogega zapora in na izgubo obrtne pravice.

Trst. Pri okrajni sodnji v Trstu je bil pek Saxida, ki je za časa prve mobilizacije kar brez vzroka zvišal ceno kruha od 48 vin. na 64 vin, obsojen v trimesečen strogi zapor. Naklonili so mu pa še en post vsak teden.

Vojaška straža ustrelila grofico Kristalnig.

O tej nesreči se še poroča, da je grofica vedno sama šofirala. Grofica avtomobila na klic straže ni ustavila, nakar je straža streljala. Padla sta dva strela, ki sta jo oba zadela v glavo. Bila je takoj mrtva. Grof Kristalnig, soprog nesrečne grofice, ima obširna posestva na Koroškem in Goriškem. — Tudi vinarski nadzornik markize Obizzi v Gorici je bil na avtomobilu obstreljen, ker se ni takoj ustavil. Straže imajo stroga navodila; zato pozor!

Dnevne novice.

+ Pomožna akcija deželnega odbora za rodbine vpkolicanih vojakov. Pomožni lokalni odbori so bili dalje ustanovljeni: V občini št. Jurij pol. okraj Ljubljana okolica, v občini Vrhnika, v občini Lancovo, Rateče, Ljubno in Begunje polit. okraja Radovljica, v občini Idrija, v občini Dole pri Litiji, v občini Suhor pri Metliki, v občini Metlika, v občini Gorenje Polje pri Novem mestu, v občini Škofja Loka, v občini Košana in v Kočevju. Pričakujemo, da tem zgledom takoj slede po celi deželi. Zbirajte povsod darove! Vsi denarni darovi naj se pošiljajo na naslov »Deželna blaginja, Ljubljana. Pomožna akcija«.

+ Za varstvo železnic. Dunaj, 11. avgusta. Korespondenčni urad prinaša sledeči razglas: Vodstvo armade je s posebnim zadoščenjem na znanje vzel, da občinstvo po celi monarhiji tako krepko podpira v vsakem oziru vojaške odredbe. Ta izraz splošnega patriotizma daje povod vodstvu armade, da se obrača na občinstvo s sledečo prošnjo: Da se preprečijo morebitni napadi na železnice, naj občinstvo popotnike na kolodvorih in v vlakih opazuje in sumljive ljudi oblastem ali pa železničnemu osebju takoj naznani. Zlasti naj se opazuje osebe, ki se v obližju predorov, mostov in viaduktov sumljivo vedejo, zlasti pri oknih ali pa na progi.

+ Nesramne laži proti Slovincem v sedanjih težkih časih tiskajo celovške »Freie Stimmen«. Tako piše ta list, da so slovenski duhovniki nabirali za »Rdeči križ«, denar pa pošiljali — Srbiji. Proti taki izrečni in podli hujskariji naj bi oblast postopala. Če bi se »Freie Stimmen« izgovarjale, da so mislile na balkansko vojsko, tedaj jih bi bilo treba spomniti, da je takrat tudi avstrijski »Rdeči križ« v Belgradu odločno sodeloval.

+ Župnik Jožef Vodošek. Dobili smo žalostno vest, da je dne 6. t. m. umrl č. g. Jožef Vodošek, župnik pri Sv. Bolniku pri Bišu in Trnovcih.

— Vojaška vest. Poveljnik c. kr. domobranske orožarne na Dunaju, g. major Fridolin Kaučič je imenovan podpolkovnikom.

+ Od južne železnice. Razpisani ste postajenačelniki mest Ljubljana glavni kolodvor in Hrastnik do 15. avgusta 1914.

Poleg brzovoznega blaga se lahko od danes naprej pošilja tudi tovarno blago po kosih na vse postaje južne železnice. Izvzeti so le še celi vagoni.

— Zatvoritev banke v Opatiji. Podružnica Jadranske banke v Opatiji so uradno zatvorili. Sedaj se vrši pregledovanje knjig.

— 584 milijonov kron drobiža je v Avstro-Ogrski. Kontingente, ki veljajo dosedaj za kovanje drobiža, obsegajo za Avstrijo in Ogrsko 584 milijonov kron, od teh 128 milijonov kron v petkronskih, 500 milijonov kron v dvekronskih, 300 milijonov v kronskih, 48 milijonov v 20 vinarjih, 32 milijonov v 10 vinarjih komadih in 26 milijonov kron v bakru. Za letošnje leto je bilo v proračunu določeno kovanje za 25 milijonov kron enokronskih, 125.000 kron dvo-vinarskih in 27.500 kron enovinarskih kosov. Iz teh podatkov je razvidno, da v Avstro-Ogrski ni nobeno absolutno pomanjkanje drobiža. Trenotna zadrega je le mimogredoča. Vrhutega je Avstroogrška banka storila vse, da odpomore vsakemu pomanjkanju na plačilnih sredstvih. Tiskarna je pridno na delu pri papirnatem denarju, tudi kovani drobiž izdelujejo noč in dan, tako da bo v najkrajšem času odpravljeno pomanjkanje drobiža. — Nasvetovalo se različno, kako priti v okom temu nedostatku. Med drugim se je razmotiralo vprašanje, ako ne bi bilo umestno, da se novi papirnati dvokronski denar deli na 4 dele, od katerih bi bil vsak vreden 50 vinarjev. Predlagalo se je tudi, naj bi pošta dala natisniti znamke po eno krono i. t. d., ki bi imele vsled naredbe isto vrednost kakor gotovina. Taka in enaka sredstva se lahko vpeljejo, toda kot potreba pridejo komaj v poštev, ako občinstvo posluša dober svet in ne skriva drobiža.

Vojnopotni promet. Glasom naznaila c. in kr. vojnega ministrstva se je vojno poštni promet pri vojnih oddelkih, ki se uporabljajo proti Rusiji, dne 11. avgusta 1914 otvoril.

— Pisatelj Ganghofer, ki je star 60 let, je vstopil kot prostovoljec v nemško armado.

— Jan Kubelik, slavni virtuoz, je te dni zamenjal gosli z vojaško puško.

— Samoumor ali nesreča? V Belceneku na Koroškem so potegnili iz Gline truplo neznanega moškega, približno 30 let starega, oblečenega v temno obleko. Na desni roki je imel tetovacijo: »Franc Born, 5. drag. polk, Wiener-Neustadt.«

— Hmeljarji, pozor! Iz Savinjske doline: Z ozirom na dogodke zadnjih dni in v ožgled z njimi v zvezi stoječe mobilizacije je priporočljivo, da si kmeti sami v samopomoči pomagajo, ker se odtegne najboljše delavne moči. Od vseh strani prihajajo vprašanja radi hmeljske trgovine, ali se bode lahko prodal, po kateri ceni in kdaj. V pojasnilo naj služi, da se bode hmeljska trgovina prav počasi razvijala, in sicer zato, ker ni denar na razpolago, tovarni promet je začasno ustavljen in nekatere pivovarne so vsled odišlih delavnih moči obrat ustavile. Vsako leto so došle od vseh strani ženske ter fantje hmelj obirati. Ali sedaj morajo te moči doma poljska dela opravljati. Najboljši izid je ta, da otroci od 12. do 15. leta izvršijo važno delo obiranja hmelja. V to svrhu je nujna potreba, da se gospodje župani v Savinjski dolini takoj sestanejo v središču v Zalcu k posvetovanju, da se šolska oblastva naprosijo po Spodnjem Štajerskem, da bi otroci posameznih občin pod nadzorstvom enega učitelja proti plačilu izvršili nujno delo obiranja hmelja, sicer preti nevarnost, da ostane nekaj hmelja neobranega. Blagovolite se obrniti na c. kr. namestniškega svetnika g. barona Müllerja v Celju, kateri bode vaše prošnje podpiral. Hmeljarji, časi so resni, takoj na delo!

— Aretacije. Graški listi poročajo, da so na Koroškem aretirali župnika Gabrona, v Celju pa posojilniškega ravnatelja J. Smertnika, v št. Jakobu v Slov. goricah ondotnega kaplana, v Jursincih pri Ptuj poštnege ekspedijenta Vincenca Zorkota od št. Andraža v Slov. goricah. Radi srbofilskih klincev je bil na Koroškem aretiran 40 let stari delavec Jožef Dagarin, pristojen v Škofjo Loko. V Lienzu je bil aretiran šef ondotne železniške kurilnice inž. J. Gjurič, češ, da je bil srbski špijon.

10.000 steklenic bilinske kisle vode je prejela nakazanih te dni vojna uprava od uprave v Bilinu po naročilu lastnika pl. Lobkowitza. Toliko steklenic je nakazanih za sedaj.

Zdravilišče Rogaška Slatina ostane odprto tudi nadalje celo sezono in sicer veljajo odslej znižane cene. Vsled tega je omogočeno zdravljenje tudi revnejšim slojem, katerim bi bilo sicer zdravilišče težje dostopno.

O naših sovražnikih.

RUSKO BALTIŠKO OBREŽJE.

Poleg angleške mornarice kot glavnega sovražnika nemške mornarice se mora vpoštevati tudi rusko baltiško brodovje. Zavetišče brodovja tvori Finski zaliv, v ozadju leži Peterburg s trdnjavo Kronstadt. Zadnje čase je ruska vojna uprava vse storila, da je zaliv utrdila in zavarovala. Za blizu nemške meje odprto ležeče voj. pristan. Libava so izdajali prejšnje čase milijone. Danes je postaja torpedovk; važnost Libave je pa vsled obstreljevanja po križarici »Augsburg« majhna. Sedanja težka baterija lahko Libavo v najkrajšem času popolnoma uniči. V ozadju zaliva Riga leži mala trdnjava Dünabünde pred mestom Riga. Glavno trdnjavo, ki zapira Finski zaliv, tvori Reval, ki leži ob severnem obrežju Estlanda. Ruska admiraliteta je nazvala trdnjavo Revel—Porkala—Ude, ker ji pripada tudi postaja torpedovk in podmorskih čolnov Porkala—Ude ob finskem obrežju. Reval nazivajo Rusi tudi »Vojno pristanišče Petra Velikega« in so jo zadnje čase zgradili in izpopolnili kot prvovrstno opirališče brodovju. Velike oklopne utrdbe so preskrbljene s 305 cm topovi. Če hoče nemška vojna mornarica prodirati proti Peterburgu, mora predvsem premagati Reval, oziroma mora Reval obkoliti in zagotoviti svoje desno krilo pred zavratnimi napadi iz Porkala—Uda in s finskih otokov. Trdnjave Svedburg, Svariholm in Viborg, ki leže ob finskem obrežju, so manj nevarne. Peterburg sam brani trdnjava Kronstadt, ki leži na otoku Kotlin, ki jo obdaja 17 utrdb. Promet večjih ladij med Kronstadtom in Peterburgom omogočuje le 28 km dolgi in 1 km globoki umetni prekop, ki se lahko s podkopi zavaruje. Peterburg je torej zelo dobro zavarovan.

ANGLEŠKA ARMADA.

V Evropi so povsod vpeljane ljudske armade, izvzemši Anglije, kjer še zdaj izpopolnjujejo armado z najemniki. Glavni namen angleške armade je, da brani Anglijo in da zasede razne posadke obširne države. Angleški vojak dobi dnevno plače 2 šilinga. Ko dosluži dve leti, lahko izjavi, če hoče vstopiti v rezervo, ali če hoče služiti še 8 let, nakar prestopi v rezervo. Armada stane letno okroglo 30 milijonov funtov sterlingov. Načelnik armade je kralj, poveljuje ji pa v njegovem imenu vojni minister (državni tajnik vojske). Generalnega štaba ni.

Milica je teoretično uvedena s splošno vojaško dolžnostjo. V občinah žrebajo vsi za orožje sposobni moške od 18. do 30. leta. Kdor potegne najvišjo številko, ostane v službi, a si lahko dobi namestnika. Službena doba znaša v milici 5 let. Poleg teh čet so še prostovoljci, ki služijo brez plače. Posebno vrsto v angleški armadi tvori pehota na konjih, ki se je osobito v burški vojski odlikovala. V Angliji stoji 10 gardnih in 78 linjskih pehotnih polkov z garani in 16 linjskih kavalerijskih polkov, 17 jezdečih baterij, 112 poljskih artiljerijskih baterij, 2 gorski bateriji, 39 trdnjavskih baterij, 80½ železniških stotnij. Gardna pehota šteje 9091, linijska pehota 75.745, gardna kavalerija 1290, linijska kavalerija 11.517, artiljerija 30.334, ženija 7588, tren 6644, saniteta 2801, skupaj torej 150.000 mož. V vojski razpolaga Anglija z rezervo in z milico s 715.000 pešci, 90.000 jezdec in 2072 topovi.

RUSIJA V VZHODNEM MORJU.

Ruskemu baltiškemu brodovju poveljuje sloviti porusen Nemec admiral v. Essen. Pod njegovim vodstvom se je ruska bojna ladja »Sebastopol« v zunanem pristanišču Port Arthurja cele štiri tedne hrabro branila pred neprestanimi napadi japonskih torpedov. Končno jo je dal v. Essen potopiti na dno morja. Njegov podadmiral baron v. Herfen ni manj znan. Ko so namreč štiri ruske bojne ladje pred Japonci sramotno kapitulirale, natakivši japonske zastave, je Herfen na malem križarju »Izumrudu« z imenitno odločnostjo prodril obroč japonskih ladij in tako ladjo sovražniku iztrgal. Pod takim vodstvom je baltiško brodovje, obstoječe iz štirih bojnih ladij, štirih oklopnih, 63 rušilcev in 8 podmorskih čolnov, vpoštevajna vredna nasprotnik. Dve bojni ladji, t. j. »Imp. Pavel I.« in »Andrej Prvozvani«, imata po 18.000 ton, »Slava« in »Cesarevič« pa samo po 14.000 ton. Hitrost znaša le 33 km. Po svoji oborožbi in oklepih ne spadajo med velike bojne ladje. Sicer so pa v drugi polovici leta 1911. v baltiški ladjedelnici spustili v morje štiri bojne velikanke po 23.400 ton, in sicer: »Gangut«, »Poltava«, »Sebastopol« in »Petro-pavlovsk«; morda se jim posreči z vso naglico dovršiti opremo in oborožbo in jih uporabiti že v sedanji vojni. Križarsko brodovje tvori le 6 oklopnih: »Rurik« s 15.400 tonami in 40 km brzine; »Bajan«,

»Palada«, »Admiral Makarov« (vsak po 8000 ton in 39 km brzine), »Gromoboj« in »Rossija«, vsak po 13.000 ton in 36 km brzine. Razen tega dva velika nezavarovana križarja »Aurora« in »Diana«. Obe v Vladivostoku stacionirani oklopni križarici »Semsčuk« in »Askold« s 36 rušilci bosta lahko dobrodošla pomoč angleško-francoskemu vzhodnoazijskemu brodogradu.

Ljubljanske novice.

Ij Zroglasitev prekega soda v Ljubljani. Danes dopoldne je bil proglašen v Ljubljani preki sod. V dveh izvoških so se vozili in sicer v prvem uradnik magistrata v črni salonski obleki, z izvoškom so se vozili trije slugi. Eden je pobobnal, drugi je pa prečital razglas, s katerim se proglašajo preki sod za hudodelstvo zapeljavanja proti izvrševanju vojaške službe. Preki sod se je proglašil na vse ljubljanskih križališčih.

Ij Ženska si prerežala s koso vrat. Danes dopoldne si je s koso prerežala vrat Marija Žužek služkinja na Cesti v mestni log št. 31. Dobili so jo mrtvo ležati v krvi. Njeno truplo so prepeljali v mrtvašnico k. sv. Krištofu. Vzrok samomora ni znan.

Ij Kaznovana radovednost. Ko je šla mimo južnega kolodvora mala četa vojakov, jih je prišel gledat Schreyev »piccolo«. Ker je pa prišel preblizu, ga je s kopitom udaril vojaški konj tako na levo stran čela, da se mu je curkoma pocedila kri in se je na mestu onevestil. Ljudje so ranjenca prenesli na restavracijski vrt, kjer mu je dal zdravnik prvo pomoč, potem so pa opasno ranjenega »piccolo« odvedli v posteljo.

Ij Zaradi velikega prometa bi bilo železi, da bi se Cesta na južni kolodvor in Dunajska cesta večkrat škropila, pa tudi druge ceste. Magistrat bi dobil za to delo lahko mnogo prostovoljcev.

Ij Tako se dela za siromake! Gosp. Ivan Košenina, posestnik in mesar, Kolodvorska ulica 6, je naznanil mestnemu magistratu, da bo dajal vsem, ki pridejo k njemu z magistratno nakaznico in s potrdilom, da je mož ali sin rednik mobiliziran, kose pljuč, vamping, in drugega drobja, kolikor ga bo mogel utrpeti. Gospod Košenina naj bi našel mnogo posnemalec! Beda je velika, prosilcev zelo mnogo.

Razna poročila.

NAŠ ČRNOGORSKI POSLANIK DO-SPEL NA DUNAJ.

Dunaj 12. avg. (Kor. urad). Včeraj popoldne je došel poslanik Otto z družino in poslaniškim osobljem na Dunaj. Nekemu poročevalcu »Neue Freie Presse« se je izrazil o svojem potovanju sledeče: Odhod in vožnja do meje Črnogore se je vršila nemoteno. **Razpoloženje v Črnigori je malodušno.** Prehivalstvo je še zelo oslajeno od zadnje vojske. **Po celi deželi vlada finančna kriza.** Dolgo časa je trajalo, predno je padla odločitev. Kralj se je nagibal k mirovni stranki, ki nevtalnosti; deloma tudi vlada. Končno je vendar zmagała stranka, ki je zahtevala solidarnost s Srbijo. Cetinje je popolnoma mirno. Poslanik in njegova družina niso bili izopstavljeni nikakim izazivanjem. Obnašanje vlade je bilo ljubeznjivo in korektno. Pri odhodu poslaničar se mu je pridružila tudi soproga nekega tajnika nemškega poslaništva v Cetinju in štirje Nemci.

JUNAŠKA NEMŠKA MORNARICA.

Berolin, 12. avgusta. (Kor. ur.) Wolf-fov biro poroča: Kljub težkemu položaju, v katerem se nahajajo naše inozemske ladje nasproti množičnejšim sovražnim bojnim silam, je mala križarica »Dresden« po angleških poročilih lovila parnik »Nauretania«, last Cunard-Line, do pristanišča Halifax. Po severnem morju so naše ladje plule, ne da bi naletele na sovražnika.

RUSI KRŠILI MEDNARODNO PRAVO.

Berolin, 12. avgusta. (Kor. ur.) Wolf-fov biro poroča: Potrjuje se, da je bil osební parnik »Prinz Eitel« 31. avgusta na poti iz Peterburga v Stettin od Rusov zaplenjen. To je nečuvno kršenje mednarodnega prava, ker 31. avgusta še ni bilo vojne stanja in so se še izmenjavale brzojavke med nemškim cesarjem in ruskim carjem.

PRUSKI PEČATI NA RUSKIH POTNIH LISTIH.

Lvov, 9. avgusta. (Zasebno.) »Dzen-rik Polskie« poroča: Neki iz Čenstohova

došli begunec se je izkazal s popotnim listom, ki je bil že potrjen s pruskim pečatom.

AKCIJA SRBSKE NACIJONALNE STRANKE V BOSNI.

Sarajevo. Kakor poroča organ srbske narodne stranke v Bosni »Istina«, prepotujejo vsled strankinega sklepa sarajevski okraj deželni poslanec dr. Vlado Andrić, dr. Dimitrij Vašić, Vaso Vasiljević in Vuksan Krljanin. Poslan- ci opozarjajo srbske kmete, naj bodo mirni in napram oblastem poslušni, da- lje naj se v domačih in poljskih delih medsebojno podpirajo. Kmetje se za- hvaljujejo za pojasnila in nasvete ter obljubujejo, da se zadrže mirno in lo- jalno.

SESTRA SRBSKEGA KRALJA.

»Fremdenblatt« poroča z Dunaja: V garnizijski bolnici se nahaja sedaj sestra srbskega kralja, stara 82 let, odvetnikova soproga gospa Prešern, ki živi že skoro deset let ločena od svojega moža, ki je odvetnik. Gospa Prešern stanuje že sedem let v Pegavu, kjer je njena hči omožena z nekim stavbenikom in tesarskim mojstrom. Po izbruhu vojne s Srbijo so vojaški avdi- torji preiskali vilo gospe Prešernove v Pegavu in stanovanje njene hčerke ter zeta. Pri gospe Prešern so našli sliko nje- nega brata, kralja Petra srbskega, in jo zaplenili. Gospo Prešern, njeno hčer in njenege zeta je vojaštvo pridržalo v pre- ventivnem zaporu in poslalo v Gradec. Obenem so zaprli tudi odvetnika dr. Pre- šerna.

80.000 PROSTOVOLJCEV V BEROLINU.

Berolinski listi poročajo: Poleg ti- sočev, ki so na mobilizacijsko povelje prihitali k vojnim zastavam, so pa iz- javilo tudi tisoči, da se hočejo prosto- voljno boriti za svojo domovino. Šte- vilo prostovoljcev v Berlinu je že nad 80.000.

NERESNIČNE ANGLEŠKE VESTI O HOLANDSKI.

Berolin, 11. avgusta. (Kor. ur.) Urad- no se razglašajo: V nevtralni javnosti raz- širjajo Angleži vest, da je Nemčija obljubi- la Angleški, ako bo Angleška nevtralna, delitev Holandske. Te vesti so popolnoma neresnične in zlagane. O tem Nemčija z Angleško ni govorila niti besede.

Poslano.

Podpisani Ivan Gregorec priznavam, da sem dne 30. junija 1914 krivično razžalil gosp. Jakoba Fabiančiča, ter ga prosim zato oduščenja.

Izjavljam, da je g. Jakob Fabiančič v vsakem oziru cenjena in časti vredna oseba ter dovoljujem, da se ta izjava priobči na moje stroške v »Slovenec«, »Edinosti« in »Slovenskem Narodu«.

Buzet, dne 5. avgusta 1914.

2508

Ivan Gregorec m. p.

Prošnja

računskega podčastnika ob srbski mejli

Kje bi se našel dobrodušen Slovenec, ka- teri bi ubogemu računskemu podčastniku v njegovih težkih dolžnostih v pisarni nekoliko olajšal delo in mu podaril star pisalni stroj, oziroma star pomnoževalni aparat (šapirograf ali kak silčen aparat). Poslati je na: Zlatoslav Planinc, računski podčastnik, 16. Traindivision, Mostar, Hercegovina.

Gospodinja

se sprejme, katera mora kuhati za posle in jih nadzorovati in ki ima oskrbovati mlekarstvo ter vrt za zelenjavo. Ponudbe naj se prijavijo na graščinsko oskrbníštvo Turn, pošta Tupaliče nad Kranjem. 2473

Pomočnik

galanterijske stroke z večletno prakso, samo- stojno delavec, ki bi imel veselje tudi neko- liko potovati, se sprejme pod zelo ugodnimi pogoji pri tvrdki IVAN SAVNIK, Kranj. Istotam se sprejme tudi en 2507

manufakturist

Zločin v Sarajevu.

Tragična smrt prestolonaslednika Fran Ferdinanda in njegove soproge vojvodinje Kohenberg.

Z mnogimi slikami. — Cena 70 v, po pošti 80 v.

Knjižica obsega najnatančnejši popis strašnega zločina, ki je na ne- deljo pred sv. Petrom in Pavlom iztrgal iz naše srede ljubljene prestolo- naslednika ter njegovo zvesto družico in do dna pretresel srca vsega čutečega človeštva. Kar jeknila je vsaka duša boleti in prvotno osupljenje se je umaknilo strašni jezi nad zločinci in njihovimi zavezniki, kajti vsak je čutil v srcu, da je padel prestolonaslednik, ki je ljubil vse narode Avstrijske in bil posebno naklonjen Slovanom. Z njim je legla za dalj časa v grob tudi nada na lepšo narodno bodočnost, katero smo upravičeno videli zasigurano v pokojnem prestolonasledniku. S Fran Ferdinandom je padel mož globoke vere in živega katoliškega prepričanja, pa tudi mož jasnega pogleda in krepke volje, ki je zasnoval velike načrte, po katerih je hotel preosnovati Avstrijo, ki naj ostane mogočna pa tudi srečna mati srečnih narodov. Kdo ve če vstane še kdaj tak mož?

Navedena knjiga, ki vse to podrobno opisuje ima silno nizko ceno 70 v. in nudi nad 40 lepih slik iz prestolonaslednikovega javnega in dru- žinskega življenja, posebno iz njegovih zadnjih dni pred odhodom v Bosno in v Bosni sami. Vsak veren Slovenec naj si nabavi knjižico, katero bo bral z izrednim zanimanjem, po tem naj si jo pa shrani za spomin na tega velikega moža.

Album slik iz življenja pokoj. prestolonaslednika in njegove družine.

Zbirka 16 krasnih slik, ki se dajo odločiti in porabiti kot razglednice, ali pa se v celoti lahko hranijo kot lep spomin. Cena tega krasnega albuma je izredno nizka in znaša samo 1 K, tako, da stane torej posamezna slika samo 6 vin. Vsaka slika odno- so razglednica je umetniško dovršena, ter po svoji izvršitvi daleč presega vse podobne slike, kar jih je do sedaj izšlo. Slike združene v tem albumu predočujejo najznačilnejše dogodke iz življenja pokojnega prestolonaslednika, iz katerih je posebno razviden njegov ljudomili značaj, moška moč ter skrb do lastne družine in vseh narodov velike avstrijske domovine.

Zemljevid Srbije, Črne gore itd.

se dobi v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Cena mu je K 2.—. Ta zemljevid bo za zasledovanje predstojajočih vojnih dogodkov popolnoma zadoščal, ker je srbsko ozemlje podano precizno in skozi in skozi zanesljivo, zadoščal bo pa tudi v slučaju, če bi dvignila Bulgarija svoje orožje proti Srbiji ali Rumuniji, da si zopet pribori pravice, katere ji je odrekel Bukareški mir. Kdor naroči celotno knjigo »Vojska na Balkanu«, dobi ta zemljevid brezplačno priložen.

Naša zdravila in njih uporaba v domačem zdravilstvu.

Cena 1 K 20 vin., vez. 1 K 80 vin. Namen praktične knjige je, zopet spraviti v veljavo naša stara preiskušena domača zdravila, katera je naš moderni čas žal popolnoma pozabil. Bog sam nam je v naravi podaril najboljše leke proti raznim boleznim in ta knjiga nas uči te leke spoznavati in jih pravilno rabiti.

Zdravilna zelišča.

Prirejena po nemški knjižici župnika Jan. Künzle-ja. Cena 60 vin. To knjižico smemo imenovati zbirko receptov za bolezni, ki najbolj in najpogostejše mučijo ljudi. Knjižica je kratka pa jedrnat in obsega marsikatero tako priprosto domače zdravilo, ki pa bolje učinkuje kakor najrazličnejši moderni leki, ki jih naštevajo obširne zdravilne knjige.

Zelišča v podobi.

Cena 60 vin. Ta knjižica prinaša v naravnih barvah slike raznih zelišč, tako, da bo oni, ki raznih zelišč ne pozna, s pomočjo te knjižice iste lahko spoznal in našel. Vse tri knjige tvorijo lepo celoto, katera bi morala tvoriti domačo lekarno vsake slovenske hiše.

Vojska na Balkanu 1912/13.

Sestavila c. kr. profesorja dr. Vinko Šarabon in Anton Sušnik. Z velikim zemljevidom vred velja ta obširna knjiga elegantno bro- širana K 6'50, elegantno vezana K 8'50. O prednostih te obširne, bogato ilustrirane in z vsemi potrebnimi zemljevidi, načrti, skicami, vojnimi slikami itd. opremljene knjige smo že obširno poročali, tako tudi o njeni vsestransko poučni in istodobno zabavno pripo- vedni vsebini. S to knjigo bo vsakdo zadovoljen, saj nudi za majhno ceno ogromno veliko gradiva. Brezplačno je knjigi pridejen krasen zemljevid Balkana, ki bo najboljše služil vsakemu, ki zasleduje do- godke v Srbiji in operacije Avstrijske armade na srbskem ozemlju.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Pri nakupu različnega manufakturnega blaga, se blagovolite obrniti na tvrdko

A. & E. Skabernè,

Mestni trg 10.

Na debelo in drobno!

obstoja od leta 1883.

Sredno nizke cene!

Stavbeno podjetje: Parketna tovarna: Strojno mizarstvo: Tesarstvo: Parna žaga:

Prevzamem javne in zasebne stavbe, železnobetonske mostove, stropne itd. — Popravila izvršujem po najnižjih cenah. — Izdelujem načrte in dajem strokovna navodila.

Velika zaloga hrastovih in bukovih deščic, katere dobavim z ali brez polaganja; prevzamem tudi popravila in polagam deščice na stara, že obstoječa tla.

Izdelujem vsa, stavbeno mizarstvo tičoča se dela, pohištveno le proti naročilu. Izvršujem tudi vsakovrstna popravila, točno povoljno in po nizkih cenah.

Prevzamem vsa v to stroko spadajoča dela, kakor napravo strešnih stolov, stropov, verand, barak, odrov itd. — Popravila izvršujem točno in solidno.

Kupujem hrastov, bukov in smrekov les in žagam hlode tudi proti plačilu. — Po železniški postani les se dostavi na žago po lastnem industrijskem tiru z drž. kolodvora.

Ustanovljeno 1900.

V. SCAGNETTI, Ljubljana.
Tehnična pisarna: za skladiščem državnega kolodvora.

Telefon 299.

SIR

dobro vlečan, polnomasten po K 1:60
1751 pol masten po K 1:40
ima v zalogi:

Mlekarska in sirarska zadruga v Logatcu.

Dalmatinsko vino

88 h do 1 K priporoča M. Žerjav, Ljubljana,
Streliška ulica 32. 2504

Učenka

se sprejme, pridna in poštena v trgovino z mešanim blagom na Gorenjskem. — Naslov pove uprava lista pod št. 2503. (Znamka za odgovor.)

KLAUNE KONJE

kupi vsak dan cirkus Charles. Ponudbe pisмено all ustmeno na obratni biro voz št. 62. 2502

Kantina Corazza

Levada (Istra)

601

VINO

belo, črno in šiljer lastnega pridelka se pošilja po jako ugodni ceni. Za pristnost se jamči.

Lepo stanovanje

z uporabo vrta, obstoječe iz 4 sob, kopalne sobe in kuhinje s pritliklinami se odda za novembrov termin eventualno takoj v hiši Gradišče št. 7. Poizve se pri hišnici. 2494

Najčistejšo, zajamčeno čajno maslo

naravno, iz pasterizirane smetane izdelano

pristni, čisti planinsko cvečični

SIR

Emendolski
Grojski,
Tiltski,
Edamski,
Roquetort,
Trapisten,
Gorgonsola.

Nadalje skuto, jajca, kuhano maslo in maslo za kuhanje, pošilja vsak čas po najnižjih dnevnih cenah in poljubnih množinah zveza kranjskih mlekarn »Mlekarska zveza« v Ljubljani, Kranjsko. 3742

Prodaja se nova

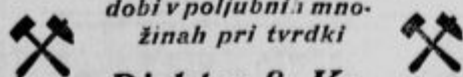
2407

hiša

v Zatičini na Dolenjskem 10 minut od cerkve, 20 minut od kolodvora. Krasna lega, na zdravem zraku in z lepim razgledom, 6 opremljenih sob, kuhinja in 12 metrov dolg mostovž, 3 obokane kleti. Strelivo, vodnjak, sadni vrt in pod vrhom vinograd s 3000 trtami in mnogo zemljišča. Vse skupaj 2 orala. Vse polje pri hiši. Pojasnila daje Ludovik Rikobelli, Zatičina 34

Premog

iz premogokopov v St. Janžu in Mirni se dobi v poljubnih množinah pri trdki

Richter & Ko.

Ljubljana
Trnovska ulica št. 25.

Telefon št. 296.

2496

Nogavice in druge pletenine, dalje perilo, ovratnike in v to stroko spadajoče blago dobite najceneje v specialni trgovini

A. & E. Skaberné
Mestni trg 10

Solidna posrežba

Kneza Auersperga
ad ioaktivno
kopališče

Toplice na Kranjskem

Postaja dolenske železnice Straža-Toplice. Akutov vrelc 38°C, ki daje nad 30.000 hl radioaktivne vode na dan. Velika kopališča, posebne in močvirne kopeli. Elektroterapija, masaža, s komfortom opremljene sobe, izvrstne restavracije. — Indikacije: revmatizem, protin, nevralgija (ishias), nevralenija, histerija, ženske bolezni itd. Prospekte daje kopališko ravnanjstvo Sezona od 1. maja do 1. oktobra. 2318

Hotel „Lloyd“

z restavracijo in najlepšim vrhom
priporoča p. n. slavnemu občinstvu 1548
Karol Tausen, hotelir, Sv. Petra cesta št. 7.
Sprejemajo se tudi vedno ukaželjne gospice za pouk v kuhi.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice
sprejema zavarovanja na doživlje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, nezgodna in jamstvena zavarovanja.
Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.
Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1913. K 170.217.149—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1913. K 43.424.496-17
V letu 1913. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432.232-66
Kdor namerava življenjsko zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in poštnine prosto.
2171 Sposobni zastopniki se sprejemajo pod najugodnejšimi pogoji.

Ad št. 15.128.

Razglas.

V času vojske je treba, da prebivalstvo zaupljivo izpolnjuje navodila oblastev v interesu javnega, celokupnega zdravstva in zdravja posameznika in poglobitvi del nevarnosti epidemij bode odstranjen.

Pred vsem je nujno priporočati, da se kot pitna voda rabi izključno voda iz mestnega vodovoda in sicer neposredno iz pipe, ne pa voda, ki se je pretakala po raznih posodah, ker pri taki vodi ni izključeno, da se na katerikoli način okuži.

Najboljše varstvo proti okužbi pa je stroga snažnost, osebna snažnost in snažnost po hišah in stanovanjih ter zmernost v jedi in pijači; varovati se je tudi nezrelega in pokvarjenega sadja ter surovih neprekuhanih jedil.

Naloga hišnih gospodarjev in pa tudi strank je vzdrževati vedno strogo snago v hišah in stanovanjih, na dvoriščih in po straniščih; morebitne greznice morajo biti vedno v redu.

Glede gostiln, kavnarn, prenočišč in izkuhov pa odreja podpisani mestni magistrat sledeče zdravstveno-varstvene navedbe:

V izvrševanju obrta skrbeti je za največjo snažnost, tako glede pripravljanja in shranjevanja jedil in jestvin sploh, glede oddaje pijač, kakor tudi glede obrtnih prostorov, namiznega in postelnega perila, posod, stranišč itd. Zlasti se strogo zaukazuje, da se mora sproti vsak kozarec, predno se znova natoči vanj kaka pijača, splakniti v sveži vodi.

Strogo je prepovedano že rabljene namizne prte škropiti z vodo, predno se znova operejo in jih stiskati v stiskalnicah, da zadobe obliko sveže prane perila. Pri pripravljanju jedij uporabljati se smejo le sveže tvarine, zlasti pa je paziti na najboljšo kakovost masti in mesa, ostanke jedi porabiti se sme le, v kolikor niso pokvarjeni, in izključno le pod pogojem, da se gostom označijo kot ostanke. Brez izjeme je pa prepovedano natakati ostanke iz kozarcev in sodčkov in pa pod pipo nakapano pivo. Aparate in cevi pri uporabi ogljikove kisline za pritisk je strogo po predpisih snažiti.

Tla v obrtnih prostorih je treba pogostoma snažiti in paziti, da se ne pljuje nanje. Stranišča in pisoarji morajo biti vedno snažni in zračeni, ter zvečer dobro razsvetljeni, sploh vedno v takem stanju, da se jih more vsak poslužiti, ne da si zamaže obleko in obuvalo. Vrh tega se mora vsak dan oprati tla in pa sedeži, kakor tudi kljuke na vratih stranišč in pisoarjev.

Psom dajati pijačo ali hrano na krožnikih in posodah, ki se rabijo tudi za goste, je nedopustno. Nujno se priporoča oddajati gostom kruh le v posameznih kosih, ne pa ga razpolagati gostom po košarah in krožnikih; s tem se zabrani zdravju kvarno in neokusno otipavanje peciva in pa onesnaževanje po muhah ter zapraševanje.

Mestni magistrat se bo prepričeval po posebnih svojih organih o izvršitvi teh naročil in bo postopal proti nemarnikom kar najstrožje.

Prestopki se bodejo v smislu ministrske navedbe z dne 30. septembra 1857 (drž. zak. 198) kaznovali.

Ta razglas je pribiti v obrtnih prostorih na primernem kraju, da ga more vsakdo čitati.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 7. avgusta 1914.

2501

Pridna, delavna

kuharica

(dekla za vse), ki zna tudi nemško, sesprejme tako, proti dobri plači k zakonskim brez otrok na Gorenjsko. Naslov pove uprava „Slovenca“ pod št. 2495. (Znamka za odgovor.)

MLEKAR

ki se razume na parni stroj, se sprejme tako, proti jako ugodnim pogojem. 2505 3
Več se izve pri Ivanu Vidmar, Črni vrh.

Brezplačno

naučim vsakega fotografovati,
kdor kupi pri meni (2066)
fotografični aparat.

Foto-

manufaktura
in drogerija

„ADRIJA“

zaloga fotografičnih
aparatur in potrebščin
LJUBLJANA
Selenburgova ul. 5.

Veliko gostilniško obratno podjetje

v mestu na severni jezikovni mej.

se pod ugodnimi pogoji da v najem

s 1. oktobrom 1914. Pojasnila daje

dr. Val. Rožič, blagajnik Mohorjeve

družbe, pošta Celovec, Koroško. 2406

Edina primorska
tovarna dvokoles
„Tribuna“
Gorica, Tržaška ul.
26, prej pivovarna
Gorjup.
Velika eksportna za-
loga dvokoles, stalnih in kmetijskih strojev, gra-
matonov, orkestrirajonov itd. itd. 1190
F. BATJEL
Gorica, Stolna ulica št. 2-4.
Predaja na obroke. Ceniki franco.

Tovarniška zaloga za alpske de-
žele v Ljubljani; pisarna Albert
Pečevnik.

Drgnite in mažite malo
boljše, poslužite se

Erdaal

Kreme za čevlje

